

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปริญญา

พัฒนาสังคม

สังคมศาสตร์

สาขา

คณะ

เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ
อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

The Satisfaction of Farmers Toward in Land Consolidation Project, Bansra Subdistrict,
Sam Chuk District, Suphan Buri Province

นามผู้วิจัย นางสาวสันทนา ประเสริฐวัฒนากร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์พชัย พยอมยงค์, M.A.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สิริกร กาญจนสุนทร, วท.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

The Satisfaction of Farmers Toward in Land Consolidation Project,
Bansra Subdistrict, Sam Chuk District, Suphan Buri Province

โดย

นางสาวสันทนา ประเสริฐวัฒนากร

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2555

สันตนา ประเสริฐวัฒนากร 2555: ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์พ่าย พยอมยงค์, M.A. 129 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัด
สุพรรณบุรี รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตำบลบ้านสระ
อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน หมู่ 1, 2, 5 และ 6 ตำบลบ้านสระ
จำนวน 150 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดค่า
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่
ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมในภาพรวมและด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก ความคาดหวังด้านการให้บริการและ
ส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ปัจจัยส่วน
บุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์
กับความพึงพอใจของเกษตรกรในภาพรวมและรายด้าน ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน
โดยใช้ Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านระเบียบข้อปฏิบัติ
ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง
ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรมีเพียงด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ และภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05
ตามลำดับ ส่วนเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรทั้งสองด้าน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร
ต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตำบลบ้านสระในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Santana Prasertwatanakorn 2012: The Satisfaction of Farmers Toward in Land Consolidation Project, Bansra Subdistrict, Sam Chuk District, Suphan Buri Province. Master of Arts (Social Development), Major Field: Social Development, Faculty of Social Sciences. Thesis Advisor: Mr. Phayap Phyormyont, M.A., 129 pages.

The main objective of this research was to study the levels of satisfaction and factors related to farmers' satisfaction in Land Consolidation Project., Bansra sub district, Sam Chuk district, Suphan Buri Province. Additionally, this research also focused on the problem of farmers in this area.

The population of this study were 150 farmers in moo 1, 2, 5, 6 of Bansra sub district. Data were collected by using questionnaire. Analyze data by using descriptive statistics and hypothesis testing was done by using Chi-square, Pearson product-moment correlation coefficient with the level of statistical significance at 0.05.

The results of this research found that mostly farmers have knowledge and understanding towards Land Consolidation Project at high level both in general and specific dimension. Furthermore, the expectation of farmer in Land Consolidation Project was also at high level. However, for the expectation in services and supports from concerned authorities, the result was only at moderate level.

The hypotheses testing from the relation between independent and dependent variables found that gender, age, educational level, family member, and family income have not related to the farmers' satisfaction both in general and specific dimensions. Anyway, the result of hypothesis testing by Fisher's Exact Test have revealed that land ownership have related to the farmers' satisfaction in general dimension and also in the regulation and supports from concerned authorities' dimensions at the statistically level 0.05. Moreover, the knowledge and understanding of farmers in benefit dimension have related to the farmers' satisfaction in general and regulation dimensions at statistically level 0.01 and 0.05 respectively. Finally, the farmers' expectation have related to the farmers' satisfaction in all dimensions at the statistically level 0.01.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์พ่าย พยอมยงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นาถ พันธุมนาวิน ประธานการสอบ และอาจารย์ ดร.ชำนาญ วัฒนศิริผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิโรจน์ มโนพิโมกษ์ อาจารย์สานิต ฤทธิมนตรี อาจารย์กังสาด เชาว์วัฒนกุล อาจารย์ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ศิริกร กาญจนสุนทร และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางและเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดรูปที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอขอบพระคุณท่าน สุนทร วัชรานันต์ ผู้ใหญ่ยุทธ อู่สุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ผู้ใหญ่จกกล เฟื่องฟู ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการลงสำรวจเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา และขอขอบพระคุณ เกษตรกรในพื้นที่จัดรูปที่ดินตำบลบ้านสระทุกท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณคุณรองใจ กำเนิดผล คุณกมลวรรณ เอกโชติ คุณอรพรรณ พงศ์พັນ เจ้าหน้าที่งานการศึกษาสาขาพัฒนาสังคม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบคุณทุกแรงกายแรงใจของน้องๆ SD 48 ทุกคนที่ช่วยเป็นกำลังใจผลักดันให้พบความสำเร็จในที่สุด

กราบขอบพระคุณบุคคลสำคัญที่สุด แม่ พ่อ และขอขอบใจน้องทั้งสองคน ที่ให้โอกาสในการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจให้จนสามารถสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สันทนา ประเสริฐวัฒนากร
พฤษภาคม 2555

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	7
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ	10
แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง	14
การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	26
กรอบแนวคิดในการวิจัย	28
สมมติฐานการวิจัย	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การวัดตัวแปร	32
การทดสอบเครื่องมือและหาค่าความเชื่อมั่น	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	44
ผลการวิจัย	44
ข้อวิจารณ์	82
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะ	94
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	97
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	102
ภาคผนวก ข การทดสอบค่าความเชื่อมั่น	112
ภาคผนวก ค ขั้นตอนการดำเนินงานจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	120
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบการจัดรูปที่ดินทั้ง 2 ประเภท	20
2	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามเพศและอายุ	45
3	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา	45
4	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	46
5	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน	47
6	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน	47
7	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเพื่อเกษตรกรรม ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	48
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	49
9	จำนวน ร้อยละ ของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	50
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ ของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม	52
12	สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความรู้ความเข้าใจของ เกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม	52
13	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังด้าน ประโยชน์ที่ได้รับ	53
14	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความคาดหวังของเกษตรกรต่อการ จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	53
15	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังด้าน การให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	55
16	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความคาดหวังของเกษตรกรต่อการ จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการและส่งเสริมจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	56
17	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังของ เกษตรกรในภาพรวม	57
18	สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคาดหวังของ เกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม	57
19	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	59
21	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	60
22	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	61
23	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	62
24	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	63
25	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม	64
26	สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม	65
27	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	70
29	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน	72
30	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	74
31	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวม	76
32	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	78
33	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในรายด้านและภาพรวม	79
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความคาดหวังของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	80
35	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	113
2	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวม	115
3	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	116
4	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	116
5	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวม	117
6	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	118
7	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	119
8	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	119

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การจัดรูปที่ดิน ประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ (Intensive Model)	18
2	การจัดรูปที่ดิน ประเภทพัฒนาบางส่วน (Extensive Model)	19
3	ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ศึกษา	28

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ที่ดินและระบบชลประทานถือเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตภาคการเกษตร แต่จากการสำรวจสำมะโนการเกษตรในภาคกลาง พ.ศ.2546 พบว่าเนื้อที่ที่ถือครองทำการเกษตรโดยเฉลี่ยในภาคกลางมีขนาดลดลงอยู่ที่ 23.9 ไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับจากปี พ.ศ.2536 และ 2541 ที่มีเนื้อที่ถือครองอยู่ที่ 25.8 และ 25.0 ไร่ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) จะเห็นได้ว่าแนวโน้มขนาดที่ดินของเกษตรกรผู้ถือครองทำการเกษตร จะมีขนาดลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตในแต่ละปีเพาะปลูกลดลงไปด้วย เป็นผลให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรยากจนลงไปอีก หากไม่ได้รับการช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เสริม เช่น การจัดหาแหล่งชลประทานให้เพียงพอ การเพิ่มศักยภาพในการผลิตต่อไร่ การส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดหาช่องทางจำหน่ายผลผลิตเพิ่มเติม เป็นต้น จากหน่วยงานภาครัฐ

การจัดรูปที่ดินเป็นช่องทางหนึ่งในการช่วยเหลือเกษตรกรจากภาครัฐในการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น การจัดรูปที่ดินเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นขั้นตอนของความไปได้ของโครงการในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จด้วยดีจนสามารถดำเนินต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง, 2534) หลักการสำคัญของการจัดรูปที่ดินคือ เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับไร่นา (On farm Development: OFD) โดยจัดให้มีระบบการกระจายน้ำ ระบายน้ำ ถนนลำเลียงผลผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ทั้งนี้พื้นที่ที่จะทำการจัดรูปที่ดินจำเป็นต้องอยู่ในเขตชลประทานเป็นหลัก นอกจากนี้การจัดรูปที่ดินยังมีกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ โดยมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีการประสานงานกับหน่วยงานการเกษตรต่างๆ สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรให้ดีขึ้น ตลอดจนดำเนินการด้านเอกสารสิทธิที่ดินโดยทำการประสานงานกับกรมที่ดินทำการรังวัดขนาดแปลงที่ดินของเกษตรกรแต่ละรายเพื่อออกโฉนดที่ดินฉบับใหม่ให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้สิทธิทางเหนือในที่ดินของตน เป็นการป้องกันการขายที่ดินให้แก่รายทุนได้อีกทางหนึ่ง

จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ในเขตชลประทานถึง 1,499,050 ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด 3,348,750 ไร่ คิดเป็น 44.76 % โดยเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 จนถึง พ.ศ.2550 มีพื้นที่ที่ได้ดำเนินการจัดรูปที่ดิน 204,682 ไร่ คิดเป็น 13.65 % ของพื้นที่ชลประทาน ในเขตท้องที่ 6 อำเภอ คือ อำเภอสามชูก อำเภอศรีประจันต์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอดอนเจดีย์ อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง (สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี, 2551) และเป็นจังหวัดที่ได้รับการจัดรูปที่ดินมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคกลางเนื่องจากความพร้อมในเรื่องด้านระบบชลประทาน ที่มีอยู่ครอบคลุมเกือบทั้งจังหวัดถึง 3 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดอนเจดีย์ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสองพี่น้อง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชูก

ตำบลบ้านสระตั้งอยู่ในพื้นที่รับน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชูก เป็นหนึ่งในหลายตำบลของอำเภอสามชูก ที่ได้ดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 จนเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2523 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 9,000 ไร่ ในเขตหมู่ 1, 2, 5, 6 จากการริเริ่มโครงการโดยหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานจัดรูปที่ดิน กรมชลประทาน ได้เข้าสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่และประชาสัมพันธ์แก่เกษตรกรให้รับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการจัดรูปที่ดิน ตลอดจนระเบียบข้อปฏิบัติและค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (สุนทร วังกรานต์, 2554: สัมภาษณ์)

ปัจจุบันตำบลบ้านสระเป็นพื้นที่ที่ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี เป็นระยะเวลาที่สามารถประเมินถึงผลประโยชน์ที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวหรือไม่ และเกษตรกรได้รับตามที่คาดหวังเมื่อได้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดิน และมีระดับความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ข้อปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน การให้บริการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ ตลอดจนการวางแผนจัดการเชิงพื้นที่ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตัวเกษตรกรในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ตำบลบ้านสระ และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเช่นเดียวกับตำบลบ้านสระ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับความพึงพอใจของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับความพึงพอใจของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ
2. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนบริหารจัดการเชิงพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสระ สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุก กรมชลประทาน ตลอดจนหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร ให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการผลิตของเกษตรกรและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น
3. เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการวางแผนเพาะปลูก การรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเปิดรับวิทยาการส่งเสริมการเกษตรที่ทันสมัย มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตให้มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมู่ที่ 1, 2, 5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 239 คน (ข้อมูลจำนวนประชากรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานจัดรูปที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี)

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกในระดับแปลงนา โดยเน้นเรื่องน้ำเป็นสำคัญ เพื่อให้ทุกแปลงที่เพาะปลูกได้รับน้ำชลประทานโดยทั่วถึง และมีทางลำเลียงหรือถนนเข้าถึงทุกแปลง ปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก รวมไปถึงงานพัฒนากิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนในการเกษตร ในพื้นที่หมู่ 1, 2, 5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี

เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่อยู่ในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในพื้นที่หมู่ 1, 2, 5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี

เขตจัดรูปที่ดิน หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่ได้ผ่านขั้นตอนการดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517 ในพื้นที่หมู่ 1, 2, 5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับการศึกษาสูงสุด หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนคนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันกับเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน

รายได้รวมของครัวเรือน หมายถึง จำนวนเงินที่เป็นรายรับทั้งหมดของครอบครัว ซึ่งได้แก่จำนวนเงินที่ได้จากการขายผลผลิตการเกษตรและจำนวนเงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น การรับจ้าง หรือค้าขาย เป็นต้น

การถือครองที่ดิน หมายถึง จำนวนที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน ที่เกษตรกรแต่ละรายครอบครอง โดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น หรือเป็นผู้เช่าประกอบการเกษตรกรรมบนที่ดินนั้น

การใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง การที่เกษตรกรจัดสัดส่วนที่ดินของตน เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ทำเกษตรกรรม หรือกิจการต่อเนื่องจากเกษตรกรรม และกิจกรรมอื่นๆ

กลุ่มผู้ใช้น้ำ หมายถึง การรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน เพื่อบริหาร งานการใช้น้ำ ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีข้อตกลงร่วมกันภายในกลุ่มในเรื่องการจัดสรรเวลาการใช้น้ำ และการดูแลเปิด-ปิดบานประตูน้ำ

เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน หมายถึง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด สุพรรณบุรี ทำหน้าที่รับแจ้งการซื้อ ขาย โอนเปลี่ยนกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน ซึ่งแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้การดำเนินการของเจ้าของที่ดินเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีหน้าที่ให้บริการและสนับสนุนในด้านต่างๆ แก่เกษตรกร เช่น สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ และ ธ.ก.ส. เป็นต้น

การเกษตรแผนใหม่ หมายถึง การนำความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัย มีการแนะนำการใช้เคมีเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืช การนำเครื่องจักรกลท่อนแรงมาใช้ในการเกษตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรให้ได้มากที่สุดและลดการสูญเสียผลผลิตจากแมลงและศัตรูพืชต่างๆ ให้แก่เกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน

เครื่องจักรกลการเกษตร หมายถึง เครื่องมือท่อนแรงในการทำเกษตรกรรม ช่วยให้เกษตรกรใช้เวลาและแรงงานน้อยลง แต่ได้ปริมาณงานเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น เช่น รถไถพรวนดิน รถเกี่ยวข้าว เครื่องหว่านข้าว พ่นปุ๋ย เครื่องพ่นยากำจัดศัตรูพืช เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง การรับรู้เรื่องราว ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และทำความเข้าใจในสาระสำคัญ กระบวนการเบื้องต้น ข้อพึงปฏิบัติและประโยชน์อันพึงจะได้รับของเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และคาดการณ์ต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรในพื้นที่เขตตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งการคาดหวังของเกษตรกรเกิดจากการได้รับรู้ถึงประโยชน์ของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่ามีผลดีไม่น้อยเพียงใด

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เกิดจากการประมวลความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้รับจากการบอกเล่า ประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ และประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ซึ่งความพึงพอใจจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความคาดหวังต่อสิ่งที่จะได้รับเมื่อเข้าร่วมโครงการแล้ว

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
4. การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จากการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พรรณราย ททรัพย์ประภา (2532: 76) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำกิจกรรม เป็นผลที่เกิดมาจากทัศนคติหลายๆ ประการที่บุคคลมีต่อกิจกรรมของเขาต่อองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมและต่อชีวิตของเขา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 130) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำกิจกรรมในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการทำกิจกรรมและได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรม มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำกิจกรรม รวมทั้งการส่งผลความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมาย

ธนศักดิ์ โยเซฟ (2549: 9) ได้สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อบุคคลต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง และสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งจะแสดงออกในรูปของระดับความรู้สึกที่ชอบมาก ชอบน้อย หรือพอใจมาก พอใจน้อย แต่ทั้งนี้ระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ ความพึงพอใจยังอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา และสถานการณ์แวดล้อมอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตามลักษณะของความพึงพอใจ

สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร (2537) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจของประชาชนไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึกของประชาชนต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงออก มาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมินผล โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลประเมินว่าเป็นไปในลักษณะชั่วคราวและชั่วคราว หรือไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ซึ่งหากเราจะแยกความพึงพอใจออกมาจะพบว่าความพึงพอใจประกอบด้วย อารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติ

หลุยส์ จาปาเทศ (2533: 8) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (need) ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของบุคคล หมายถึงความรู้สึกเชิงบวกของบุคคลต่อผลที่ได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่สามารถตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของบุคคลนั้นได้ โดยระดับความพึงพอใจนั้นมีมากน้อย ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งระดับความพึงพอใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามระยะเวลาและสถานการณ์แวดล้อม

การวัดความพึงพอใจ

สาโรช ไชยสมบัติ (2534: 39) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจต่อการบริการไว้ว่า ความพึงพอใจต่อการบริการจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการ อาจจะทำให้ได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมกันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดให้แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีการสัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีการที่ประหยัด และมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง

3. การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการและหลังจากได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยา ท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจัง และมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

ความพึงพอใจในการบริการ

จุฑารัตน์ ดันติวิศาล (2553: 5-6) สรุปความหมายของความพึงพอใจต่อการให้บริการไว้ดังนี้คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มารับบริการต่อการให้บริการ ซึ่งการให้บริการจะเกี่ยวข้องกับบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เมื่อใดที่ผู้รับบริการได้รับการให้บริการที่ตรงกับความต้องการ ถือว่าได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจในการบริการนี้จะทำให้มีการใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้นและยาวนานขึ้นด้วย

อมร รักษาสัตย์ (2522: 27) ให้ความเห็นว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่ใช้วัดประสิทธิภาพของการให้บริการ เพราะการจัดบริการของรัฐไม่ใช่สักแต่จะทำให้เสร็จๆ ไป แต่หมายถึง การให้บริการอย่างดีเป็นที่พอใจแก่ประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

จากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจดังนี้

สุนันท์ อังเกิดโชค (2529: 27-28) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่างๆ เหล่านั้น จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไป โดยความรู้อาจแยกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการและความรู้เรื่องสากล เป็นต้น

ส่วนความเข้าใจนั้น หมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะอันได้แก่

1. ความสามารถในการที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)
2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายในการคิด (การตีความ)
3. ความสามารถในการคาดคะเน ถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้จากการกระทำ (การประเมินค่า)

กิริติ บุญเจือ (2525: 1-3) กล่าวว่า ความรู้ (ญาณ) หมายถึง ความรู้ทางตาเพียงอย่างเดียว ส่วนความเข้าใจ (ปรีชาญาณ) หมายถึง ความรู้ลึกที่สามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวต่างๆ ถือว่าเป็นปรีชาญาณ

ชวาล แพรัตกุล (2509: 187-214) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง การระลึกได้ของเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการคิดแปลง แล้วแปลและย้อนย้อนรวมกัน

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2535) กล่าวไว้ว่า ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชาและที่เกี่ยวกับกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย เช่น ระลึกหรือจำได้ถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ แบบแผน และเค้าโครงของเรื่องนั้นๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 10-11) กล่าวว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้โดยการฝึก การเห็น การได้ยิน ความรู้สึกขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้เป็นต้น ส่วนความเข้าใจนั้นกล่าวได้ว่า เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ อาจโดยการฟัง อ่าน เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ ความเข้าใจนี้เองอาจแสดงออกในรูปของทักษะ หรือความสามารถต่อไปนี้

- การแปล (Translation) หมายถึง ความสามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง ซึ่งออกมาในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม หรือออกมาในภาษาอื่น แต่ความหมายยังเหมือนเดิม

- การให้ความหมาย (Interpretation) หมายถึง การให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ หรือข่าวสารต่างๆ ซึ่งออกมาในรูปความคิดเห็นข้อสรุปตามที่บุคคลนั้นเข้าใจ

- การคาดคะเน (Extrapolation) หมายถึง ความสามารถในการตั้งความหมาย หรือคาดหวังว่าอะไรจะเกิดขึ้น ซึ่งความสามารถนี้จะเกิดจากความเข้าใจสภาพการณ์ และแนวโน้มที่อธิบายไว้ในข่าวสารนั้นๆ

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545: 147) กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถในการจำได้ ระลึกได้ และจะเกิดเป็นความรู้ติดตัวบุคคล โดยวัดได้จากการจำหรือท่องได้ ส่วนความเข้าใจเป็นความสามารถของบุคคลในการแปลความหรืออธิบายสิ่งที่เป็นความรู้ จนเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของการแปลความ ตีความและการคะเน

ระดับความรู้

อักษร สวัสดิ์ (2542: 26) ได้กล่าวถึงการจำแนกระดับความรู้ไว้ 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำให้กว้างออกจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใดๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อยๆ หรือส่วนใหญ่ว่าเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินการประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

จิตรา วสุวานิช (2528: 6) กล่าวว่า ระดับความรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ระดับต่ำ ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากการเดา หรือภาพดวงตาทางประสาทสัมผัส

2. ความรู้ระดับธรรมดา ได้แก่ ความรู้ทางประสาทสัมผัส หรือความเชื่อที่สูงกว่า แต่ยังไม่แน่นอน เป็นเพียงขั้นอาจเป็นไปได้

3. ระดับสมมติฐาน ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากความคิด หรือความเข้าใจ ซึ่งไม่ได้เกิดจากประสาทสัมผัส เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ความรู้ขั้นนี้ ถือว่าเป็นขั้นสมมติฐาน เพราะเกิดจากค่านิยมและสมมติฐานที่ไม่ได้พิสูจน์

4. ระดับเหตุผล ได้แก่ ความรู้จากตรรกวิทยา เป็นความรู้ที่ทำให้มองเห็นรูป หรือมโนภาพว่าเป็นเอกภาพ

การวัดความรู้

ไพศาล หวังพานิช (2526: 96-104) ได้กล่าวว่า การวัดความรู้ การวัดความสามารถในการระลึก (recall) เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ต่างๆ หรือเป็นการจัดการระลึกประสบการณ์เดิมที่บุคคลเคยได้รับคำสอน การบอกกล่าว การฝึกฝนของครูรวมทั้งจากตำราจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วยคำถามวัดความรู้ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1. ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดของเนื้อหา ข้อเท็จจริงต่างๆ ของเรื่องราวทั้งหลาย ประกอบด้วยคำถามประเภทต่างๆ เช่น ศัพท์ และนิยาม กฎ และความจริงหรือรายละเอียดของเนื้อหาต่างๆ

2. ถามความรู้ในวิธีดำเนินการ เป็นการถามวิธีปฏิบัติต่างๆ แบบแผน ประเพณี ขั้นตอนของการปฏิบัติทั้งหลาย เช่น ถามระเบียบแบบแผน ลำดับขั้น แนวโน้มการจัดประเภท และหลักเกณฑ์ต่างๆ

3. ถามความรู้รวบยอด เป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุป หรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลักขณะร่วม เพื่อรวบรวมและย่อลงมาเป็นหลักหรือหัวใจของเนื้อหานั้นๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 97) ได้กล่าวว่า เครื่องมือสำหรับวัดความรู้มีหลายชนิด แต่ละชนิดก็เหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะซึ่งแตกต่างกันออกไป ในที่นี้จะกล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ที่นิยมกันมากมี 3 แบบ ดังนี้

1. แบบปากเปล่า เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคลให้ตอบกันได้

2. แบบเขียนตอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ

2.1 แบบความเรียง เป็นการให้ผู้ตอบได้เรียบเรียงคำพูดของตนเอง แสดงทัศนคติ และความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระภายใต้หัวข้อที่กำหนด มีข้อเสียที่การให้คะแนนทำให้ความเป็นปรนัยได้ยาก

2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบถูกภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมโดยการกระทำจริง เช่น การทดสอบทางดนตรี พลศึกษา เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง การที่เกษตรกรนั้นได้รับรู้เนื้อหา ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากการเห็น การได้ยิน หรือจากประสบการณ์ และสามารถจดจำเรื่องราวต่างๆ ได้แล้วสามารถแปลความหมายของความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับการทำกิจกรรมในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

จากการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2539: 149) กล่าวว่า การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีสาเหตุหรือแรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผลและปัจจัยหลายๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัยหนึ่งปัจจัยเดียว โดยที่บุคคลนั้นจะต้องมีความคาดหวัง ดังต่อไปนี้

1. ผลตอบแทนที่ได้รับ
2. ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
3. ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความคาดหวังที่ดีในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะต้องพยายามเพื่อที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อไปสู่ความคาดหวังนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า แนวคิดของทฤษฎีความคาดหวังเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยที่พยายามไปสู่เป้าหมายที่ได้คาดหวังไว้นั่นเอง

ความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเป็นการประเมินค่าโดยใช้มาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องชี้วัดว่าสิ่งไหนดีหรือสิ่งไหนไม่ดีอย่างไร

เกสสินี กลิ่นบุษย์ (2540) ได้สรุปความหมายของความคาดหวังว่าหมายถึง การคาดการณ์ หรือความคาดหวังเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมา และการเห็นคุณค่าของการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้นๆ ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจของบุคคลในการตั้งความหวังนั้น บุคคลจะกำหนดระดับความคาดหวังไว้เป็นแนวทางที่จะสามารถประสบผลสำเร็จได้

สุรางค์ จันทร์ธอม (2529: 55) ได้ให้ความหมายของความคาดหวัง (expectation) ไว้ว่าเป็น ความเชื่อหรือคำทำนายว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นตรงตามความเชื่อหรือคำคาดการณ์ล่วงหน้าหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน หากความคาดหวังนั้นประสบผลสำเร็จหรือถูกต้อง ก็จะมีเจตคติดีหรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าหากความคาดหวังผิดพลาดในสิ่งใดก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าความคาดหวัง หมายถึง การคาดคะเนหรือมุ่งหวังของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งหากผลที่เกิดขึ้นตรงตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ก็จะเกิดความพึงพอใจ แต่ในทางกลับกัน ก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจในผลนั้น ซึ่งในที่นี้ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ หมายถึง การที่เกษตรกรได้คาดการณ์ล่วงหน้า

ถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยประมวลจากความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและประสบการณ์ที่ผ่านมา

การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คือ การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกในระดับไร่นาโดยเน้นเรื่องน้ำเป็นประการสำคัญ เพื่อให้ทุกแปลงที่เพาะปลูกได้รับน้ำชลประทานโดยทั่วถึงและมีทางลำเลียงหรือถนนเข้าถึงทุกแปลง ปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูกเพื่อให้ใช้ทำประโยชน์ได้สูงสุด โดยการจัดรูปแปลงหรือโยกย้ายแปลงเพาะปลูกเดิมเสียใหม่ ทั้งนี้เพื่อเกิดความสะดวกต่อการทำการเพาะปลูก เช่น รูปร่างแปลงเดิมบิดเบี้ยว ก็จัดใหม่ให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เกษตรกรที่มีที่ดินหลายแปลงแต่แยกกันอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ก็สับเปลี่ยนย้ายทำให้รวมเป็นแห่งเดียวติดต่อกันปรับระดับดินในแปลงเพาะปลูกที่สูงๆ ต่ำๆ ให้สม่ำเสมอ จัดสร้างระบบชลประทานในระดับแปลงนา คือ คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียง โดยให้ผ่านแปลงเพาะปลูกทั่วถึงทุกแปลงเพื่อให้ทุกแปลงได้รับน้ำโดยตรงจากคูส่งน้ำ และสามารถลำเลียงขนส่งผลผลิตจากไร่นาสู่ถนนสายใหญ่ได้สะดวก นอกจากนี้ยังได้รวมงานพัฒนากิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนการทำการเกษตร เช่น การส่งเสริมการเกษตร การสหกรณ์ ฯลฯ ไว้ในโครงการจัดรูปที่ดินอีกด้วย

การจัดรูปที่ดินนับว่าเป็นการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกที่ต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบชลประทานหลักที่ได้จัดสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ และสายซอยไว้แล้ว เพื่อให้ น้ำชลประทานไปถึงหัวไร่ปลายนาทั่วถึงทุกแปลง

โดยหลักการแล้วการจัดรูปที่ดินไม่ได้เปลี่ยนแปลงขนาดการถือครองที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินอยู่เดิมแต่อย่างใด เพียงแต่เจ้าของที่ดินทุกรายต้องสละที่ดินบางส่วน (ไม่เกินร้อยละ 7 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่เดิม) เพื่อใช้สำหรับการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกัน คือ คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียง

ประเภทของการจัดรูปที่ดิน

การพัฒนาแปลงเพาะปลูกโดยการจัดรูปที่ดินเป็นงานในระดับไร่นา จึงปราณีตและอำนวยความสะดวกเรื่องน้ำและอื่นๆ ได้ดีกว่างานตามโครงการคันและคูน้ำที่ได้เคยดำเนินการมาแล้วใน

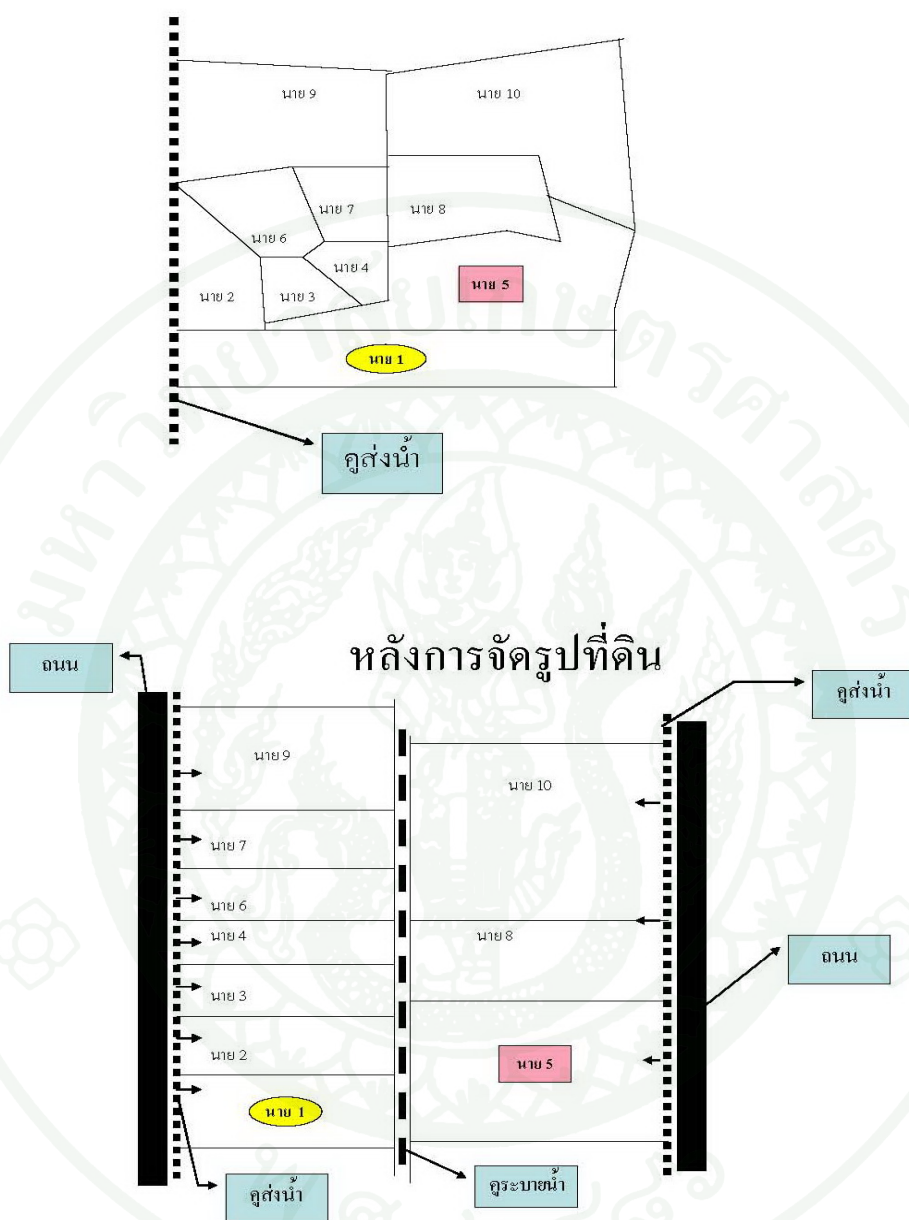
ระยะก่อนที่จะพัฒนาถึงขั้นจัดรูปที่ดิน ซึ่งงานคันและคูน้ำเพียงคูน้ำเพียงแต่ก่อสร้างส่งน้ำช่วยแพร่กระจายน้ำจากตัวคลองส่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูกโดยมีระยะห่างของคูแต่ละสายประมาณ 400-500 เมตร การพัฒนาโดยการจัดรูปที่ดินนั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกได้ดีกว่างานคันและคูน้ำ ดังนั้นค่าลงทุนจึงสูงกว่า และเกษตรกรเจ้าของที่ดินจะต้องมีส่วนร่วมออกค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากการที่รัฐบาลได้ออกเงินอุดหนุนให้ส่วนหนึ่ง (เกษตรกรออกค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนร้อยละ 20 ของโครงการการ)

เพื่อให้การพัฒนาแปลงเพาะปลูกโดยการจัดรูปที่ดินเป็นไปโดยเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ลักษณะแปลงเพาะปลูกเดิม สภาพน้ำ ค่าลงทุน และผลตอบแทนที่จะได้รับ จึงได้แบ่งระดับของการพัฒนาเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

ประเภทที่ 1 ประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ (Intensive Model) เป็นการพัฒนาโดยมีการจัดรูปแปลงใหม่ เนื่องจากรูปร่างแปลงไม่เหมาะสม และไม่เป็นที่ราบเรียบ จึงจัดให้มีคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียง ที่มีลักษณะเป็นแนวตรงและผ่านทุกแปลง ตลอดจนมีการปรับระดับพื้นดินภายในแปลงด้วย

ประเภทที่ 2 ประเภทพัฒนาบางส่วน (Extensive Model) เป็นการพัฒนาโดยไม่มีการจัดรูปแปลงใหม่ เนื่องจากรูปแปลงเดิมมีขนาดที่เหมาะสมและเป็นระเบียบอยู่แล้ว เพียงแต่จัดให้มีคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงวางไปตามแนวของเขตของแปลงที่ดินเดิม ไม่มีการปรับระดับพื้นดินภายในแปลง

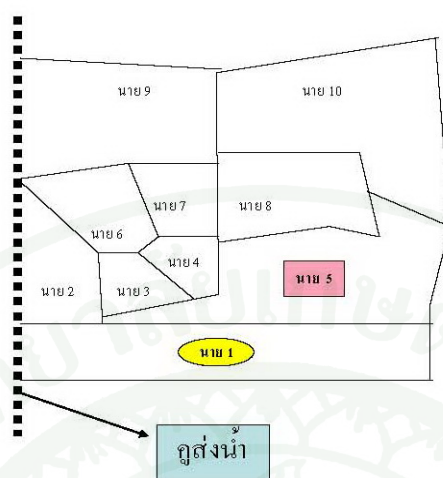
ก่อนการจัดรูปที่ดิน

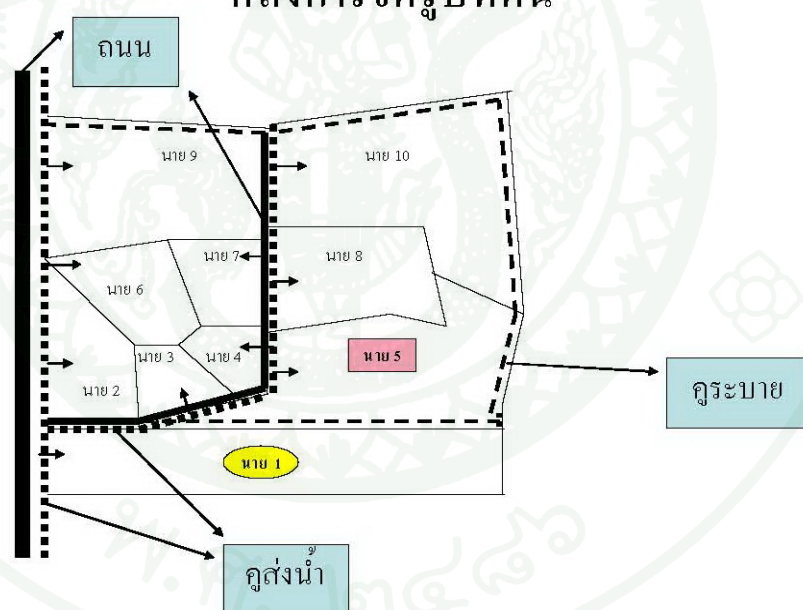
ภาพที่ 1 การจัดรูปที่ดิน ประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ (Intensive Model)

ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบังคับใช้ตามกฎหมาย กรมชลประทาน (2552: 5)

ก่อนการจัดรูปที่ดิน

หลังการจัดรูปที่ดิน

ความหมายสัญลักษณ์

ภาพที่ 2 การจัดรูปที่ดิน ประเภทพัฒนาบางส่วน (Extensive Model)

ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบังคับใช้ตามกฎหมาย กรมชลประทาน (2552: 6)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการจัดรูปที่ดินทั้ง 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 ประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ (Intensive Model)	ประเภทที่ 2 ประเภทพัฒนาบางส่วน (Extensive Model)
1. ลบล้างเขตคันที่ดินที่มีอยู่เดิมทั้งหมดแล้วจัดให้มีใหม่ตามแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยให้ทับที่ดินเดิมหรือใกล้เคียงที่ดินเดิมมากที่สุด	1. ไม่มีการย้ายแปลงหรือเปลี่ยนแนวเขต
2. ในกรณีที่ดินมีสิ่งก่อสร้างหรือพันธุ์ไม้มีค่าจะออกแบบจัดแปลงใหม่ให้สิ่งก่อสร้างหรือพันธุ์ไม้มีค่าเป็นของเจ้าของที่ดินเดิม	2. ไม่มี
3. หักเนื้อที่ไม่เกิน 7% ของพื้นที่แต่ละรายเพื่อสร้างคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน ตามมาตรา 39 วรรค 1	3. หักเนื้อที่ไม่เกิน 7% ของพื้นที่แต่ละรายเพื่อสร้างคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน ตามมาตรา 39 วรรค 1
4. ตัดถนนสายใหญ่จากทางหลวงแผ่นดินทางหลวงจังหวัด หรือทางหลวงชนบท เข้าเขตโครงการ	4. ตัดถนนสายเล็กจากทางหลวงแผ่นดินทางหลวงจังหวัด หรือทางหลวงชนบท ลัดเลาะไปตามเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินแต่ละแปลง
5. ตัดถนนซอยเล็กๆ เป็นเส้นตรงกว้างประมาณ 4-6 เมตร เข้าถึงที่ดินทุกแปลง	5. ไม่มี
6. มีคลองส่งน้ำสายใหญ่รับน้ำจากแม่น้ำเข้ามาในเขตโครงการ	6. มีคลองส่งน้ำสายใหญ่รับน้ำจากแม่น้ำเข้ามาในเขตโครงการ
7. สร้างคูส่งน้ำเล็กๆ กว้างประมาณ 2-3 เมตร คู่กับถนนเข้าถึงที่ดินทุกแปลง	7. สร้างคูส่งน้ำเล็กๆ กว้างประมาณ 2-3 เมตร คู่กับถนนเข้าแปลงนา
8. มีท่อส่งน้ำเข้าที่ดินทุกแปลงและมีประตูเปิด-ปิดได้	8. มีท่อส่งน้ำเข้าที่ดินทุกแปลงและมีประตูเปิด-ปิดได้
9. สร้างคูระบายน้ำเล็กๆ กว้างประมาณ 2-3 เมตร อยู่อีกด้านหนึ่งของที่ดินทุกแปลง	9. สร้างคูระบายน้ำเล็กๆ กว้างประมาณ 2-3 เมตร ลัดเลาะไปตามเขตติดต่ออีกด้านหนึ่งของแต่ละแปลง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภทที่ 1 ประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ (Intensive Model)	ประเภทที่ 2 ประเภทพัฒนาบางส่วน (Extensive Model)
10. มีคลองระบายน้ำสายใหญ่เพื่อรับน้ำที่ระบายจากแปลงนาสู่ลำรางสาธารณะหรือแม่น้ำลำคลอง	10. มีคลองระบายน้ำสายใหญ่เพื่อรับน้ำที่ระบายจากแปลงนาสู่ลำรางสาธารณะหรือแม่น้ำลำคลอง
11. ทำการปรับระดับให้ทุกแปลง	11. ไม่มีการปรับระดับแปลง
12. ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินตามเขตที่ดินที่จัดให้ใหม่	12. ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินตามเขตที่ดินที่มีอยู่เดิม แต่กันส่วนที่หักไปสร้างสาธารณูปโภค

ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบังคับใช้ตามกฎหมาย กรมชลประทาน (2552: 7)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จากการศึกษาและประเมินผลพื้นที่ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ทำให้ทราบถึงผลประโยชน์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เกิดขึ้น ดังนี้

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ

1. มีคูส่งน้ำและคูระบายน้ำ สามารถรับน้ำและระบายน้ำในแปลงเพาะปลูกได้ตามต้องการ
2. สามารถปรับเปลี่ยนชนิดของพืชที่ปลูกได้ตามที่เกษตรกรต้องการ และสามารถปลูกพืชได้ตลอดปี
3. มีถนนหรือทางลำเลียง สามารถลำเลียงวัสดุการเกษตรและการขนส่งผลิตผลจากแปลงออกสู่ตลาดได้อย่างสะดวก ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการลงทุนและมีโอกาสขายผลผลิตได้มากขึ้น
4. สามารถใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องจักรกลในการเตรียมแปลง และในการเก็บเกี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการพิเศษ เช่น ได้รับการบริการด้านวิทยาการเกษตรแผนใหม่ ด้านสหกรณ์ ด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรและการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

6. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มจำนวนครั้งในการเกษตร และผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

7. ได้รับโฉนดที่ดินแปลงใหม่โดยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการออกโฉนด

8. มูลค่าของที่ดินเพิ่มขึ้นจากระบบสาธารณูปโภคต่างๆ

ประโยชน์ที่รัฐได้รับ

1. สามารถกระจายน้ำจากระบบชลประทานขนาดใหญ่เข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างทั่วถึง

2. สามารถกำหนดพื้นที่เพื่อการจัดแบ่งชนิดและประเภทของพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของตลาดได้

3. สามารถรักษาพื้นที่เกษตรกรรมและสภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรของประเทศได้อย่างสมบูรณ์

4. เกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดรูปที่ดิน รัฐมิได้เป็นผู้ให้แต่ฝ่ายเดียวเกษตรกรเข้าไปมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ค่าบำรุงรักษา และบริหารการใช้น้ำ เป็นต้น

5. ได้กลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งและมีวินัย

6. ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น

7. คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

8. ทำให้เกิดความเจริญและมีความสุขในท้องถิ่น

ข้อควรปฏิบัติในการใช้น้ำและบำรุงรักษา

เพื่อให้การใช้น้ำชลประทานและการดูแลรักษาระบบชลประทานในระดับไร่นามีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ เกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตโครงการจัดรูปที่ดินควรปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. ก่อนถึงฤดูกาลส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก ต้องขุดลอกคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ กำจัดวัชพืชต่างๆ ที่อยู่ในคูน้ำออกไป ปรับปรุงถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา ตลอดจนการตรวจสอบอาคารบังคับน้ำ และท่อรับน้ำเข้าแปลงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
2. ตรวจสอบสภาพคันนาของตนเองให้ดี ไม่ให้น้ำรั่วซึมออกไปได้
3. ผู้ใช้น้ำจากคูส่งน้ำสายเดียวกัน ควรเพาะปลูกพืชพร้อมกัน
4. ต้องใช้น้ำอย่างประหยัด ไม่รับน้ำจากหัวแปลงแล้วปล่อยทิ้งลงท้ายแปลง
5. ต้องใช้น้ำตามรอบเวรที่กำหนด
6. ไม่เพิ่มท่อรับน้ำหรือเปลี่ยนแปลงขนาดของท่อรับน้ำเข้าแปลงนาโดยพลการ
7. ไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปเหยียบย่ำคูน้ำ
8. ไม่กักน้ำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือกั้นน้ำเพื่อจับสัตว์น้ำ
9. ไม่ทิ้งหรือเผาฟางข้าวในคูน้ำ
10. ไม่ปลูกต้นไม้บนคันคูน้ำ
11. ต้องเชื่อฟังคำแนะนำ และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการ
12. ต้องซื่อสัตย์และมีความสามัคคีในระหว่างสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกัน

13. ต้องมีความเสถียรเพื่อส่วนร่วม

14. เมื่อมีปัญหาในการรับน้ำหรือระบายน้ำ ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่อย่าแก้ไขเองโดยพลการ

15. ต้องช่วยกันดูแลรักษาส่งสารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกัน คือ คูส่งน้ำ ระบายน้ำ ถนน หรือทางลำเลียงในไร่นา

ความแตกต่างระหว่างการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การจัดรูปที่ดินกับการปฏิรูปที่ดิน เมื่อหากดูอย่างผิวเผินแล้วดูเหมือนว่ามีลักษณะเป็นงานอย่างเดียวกัน แต่ความเป็นจริงแล้ว จุดประสงค์สำคัญของการจัดรูปที่ดินและการปฏิรูปที่ดินนั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ

การจัดรูปที่ดินเป็นการพัฒนาที่ดินในไร่นาที่เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น เป็นการพัฒนาโดยเน้นเรื่องน้ำเป็นประการสำคัญ เพื่อให้ทุกแปลงที่เพาะปลูกได้รับน้ำชลประทานโดยทั่วถึงและมีทางลำเลียงหรือถนนเข้าถึงทุกแปลง ปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูกเพื่อให้ใช้ทำประโยชน์ได้สูงสุด โดยการจัดรูปร่างหรือโยกย้ายแปลงเพาะปลูกเดิมเสียใหม่ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการทำการเพาะปลูก จัดสร้างระบบชลประทานในระดับแปลงนา ถนนหรือทางลำเลียงผ่านแปลงเพาะปลูกอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังได้รวมงานพัฒนากิจกรรมต่างที่สนับสนุนการทำการเกษตร เช่น การส่งเสริมการเกษตร การสหกรณ์ ฯลฯ

ส่วนการปฏิรูปที่ดิน เป้าหมายสำคัญอยู่ที่ว่าการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้เหมาะสม โดยแบ่งจากผู้ที่ไม่ใช้ที่ดินทำการเกษตรด้วยตนเองหรือจากผู้ที่มีที่ดินเกินความจำเป็นไปให้เกษตรกรผู้เช่า ผู้ไร้ที่ทำกินหรือมีที่ดินน้อยไม่พอเพียงแก่การทำกินให้มีที่ดินเป็นของตนเองหรือเป็นของกลุ่มสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรต่างๆ แต่ถ้าที่ดินดังกล่าวนั้นยังมีสภาพไม่เหมาะสมที่จะทำการเพาะปลูกได้ดีเท่าที่ควรก็ดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นตามความเหมาะสม (สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง, 2534: 2)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ธนศักดิ์ โยเซฟ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้านกุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้านกุดแคน ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้านกุดแคน ได้แก่ รายได้ เปรียบเทียบก่อนและหลังจากมีโครงการฯ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการชลประทานท่อส่งน้ำฯ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชลประทานระบบท่อส่งน้ำฯ และความคาดหวังต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำฯ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อโครงการชลประทานท่อส่งน้ำบ้านกุดแคน

รัตนพร ทะสา (2526) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลได้ของการจัดรูปที่ดินต่อครอบครัวของเกษตรกรในอำเภอมือ จังหวัดขอนแก่นพบว่า การจัดรูปที่ดินทำให้เกิดผลดีแก่เกษตรกรในเรื่องการมีน้ำใช้อย่างเพียงพอในการปลูกพืชตลอดปี การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยเคมี แต่ไม่มีผลได้ในเรื่องระดับรายได้ การใช้แรงงานอย่างน้อย 8 เดือนต่อปี สภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การมีน้ำดื่มเพียงพอ การกำจัดขยะมูลฝอยในบริเวณบ้านเป็นประจำ การถอนอาหารจากทรัพยากรที่มีอยู่ของแม่บ้าน การได้รับภูมิคุ้มกันโรคของเด็ก การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพและกลุ่มสนใจ จำนวนครั้งที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การรับฟังข่าวสาร ความร่วมมือในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การใช้เมล็ดพันธุ์ การใช้จ่ายปราบศัตรูพืช การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ระดับการศึกษา การถือครองที่ดิน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนแรงงานในครอบครัว จากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย พบว่า หมู่บ้านในเขตจัดรูปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง การมีน้ำใช้ในการเพาะปลูกอย่างเพียงพอ การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยเคมีและการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เรื่องการเลี้ยงสัตว์นั้นหมู่บ้านนอกเขตเลี้ยงมากกว่า ในส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบการเกษตรในเขตจัดรูปที่ดินที่สำคัญ คือ การปรับระดับพื้นที่ไม่สม่ำเสมอทำให้น้ำดินขาดความสมบูรณ์ และควรปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่เปิด - ปิดน้ำให้ดีขึ้น และขยายช่วงเวลาในการเปิด - ปิดน้ำออกไปอีก

ประยูร อุดมเสียง (2526) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่องานจัดรูปที่ดิน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า เศรษฐกิจโดยภาพรวมของเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดินดีขึ้น แม้ว่าพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรภายหลังจัดรูปที่ดินจะลดลงเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 2.2 ไร่

แต่ก็มีการปลูกพืชมากขึ้น เช่น การทำนาปรัง และพืชผัก ผลผลิตพืชเพิ่มขึ้นจากเดิม ภาวะทางสังคม ยังเห็นผลไม่ค่อยเด่นชัดแต่ส่วนใหญ่เหมือนเดิม ทั้งทางด้านการศึกษา และการสาธารณสุข ด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดิน เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่องานจัดรูปที่ดิน เพราะได้รับตามสิ่งที่คาดหวัง ในเรื่องรายได้เพิ่ม ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น การได้รับบริการวิชาการ เอกสารสิทธิ์ในที่ดินและน้ำชลประทาน

ปทุมวดี วิโรต (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการจัดรูปที่ดินต่อการดำรงชีวิตของ หัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในเขตจัดรูปมีการใช้ ปุ๋ยที่มีค่าใช้จ่ายสูงแต่มีปริมาณการใช้ปุ๋ยน้อยเพราะประสิทธิภาพปุ๋ยที่ใช้มีคุณภาพดี การใช้ปุ๋ยที่ดี ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณมากขึ้น การจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวและจ่ายค่าจ้างขนส่งผลผลิตที่ถูกกว่า เนื่องจากมีถนนตัดผ่านเข้าสู่แปลงนาทำให้สามารถนำเครื่องจักรกลหรือเครื่องทุ่นแรง เข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยวและการขนส่งผลผลิตได้สะดวกกว่า ค่าใช้จ่ายที่ไม่มากดังกล่าวส่งผลให้รายได้จากการขายผลผลิตสุทธิหลังจากหักต้นทุนแล้วได้ราคาที่สูงขึ้น ส่วนผลทางสังคม หัวหน้าครัวเรือนที่มี อายุระหว่าง 35-57 ปี เป็นกลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรทางสังคมมากที่สุด และมีทัศนคติทางสังคมในเชิงบวก มีการรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนาที่ดินและผลผลิตของตนเอง ส่วนครัวเรือนที่ไม่การประกอบอาชีพเสริมจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานมากที่สุดเนื่องจากรายได้จากไม่เพียงพอ การที่ไม่การประกอบอาชีพเสริมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการว่างงานมากขึ้น

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน การถือครองที่ดิน
2. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่ ด้านหลักการ และระเบียบข้อบังคับของการจัดรูปที่ดิน ด้านประโยชน์ที่จะได้รับการจากการจัดรูปที่ดิน

3. ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรตาม

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย

1. ด้านประโยชน์ที่จะได้รับ
2. ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ
3. ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
3. ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่อยู่ในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พื้นที่หมู่ 1,2,5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ทำการขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ในการเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2521 จำนวนทั้งสิ้น 239 คน (ข้อมูลจำนวนประชากรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเกษตรกรที่อยู่ในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พื้นที่หมู่ 1,2,5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ทำการขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนประชากร 239 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน แต่เพื่อความสะดวกในคำนวณค่าทางสถิติผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 150 ชุด

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่พบเมื่อเข้าสำรวจในพื้นที่หมู่ 1, 2, 5 และ 6 โดยไม่ได้เจาะจง จนได้กลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดิน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ ใช่ – ไม่ใช่ (Yes-No question) จำนวน 13 ข้อ มีคำถามเชิงลบ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 4 โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

2.1 ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ

2.2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's scale) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2540: 80) จำนวน 12 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

3.1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

3.2 ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's scale) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2540: 80) จำนวน 19 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 4.1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ
- 4.2 ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน
- 4.3 ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะจากเกษตรกร

การวัดตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวัดตัวแปรที่สำคัญ โดยกำหนดเกณฑ์การวัด ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดิน ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวว่า ใช่-ไม่ใช่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

	คะแนน
ตอบถูก	1
ตอบผิด	0

1.1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ มีข้อคำถาม 7 ข้อ เป็นคำถามเชิงลบ 1 ข้อ คือข้อที่ 4 มีคะแนนตั้ง 0-7 ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{7 - 0}{3} = 2.33$$

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ ได้ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.00 - 2.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 - 4.67 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.68 - 7.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับในระดับมาก

1.2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีคำถาม 6 ข้อ มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 6 คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{6 - 0}{3} = 2$$

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินด้านประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.00 – 2.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.00 – 4.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.00 – 6.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก

1.3 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินในภาพรวม มีคำถาม 13 ข้อ มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 13 คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{13 - 0}{3} = 4.33$$

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินในภาพรวมดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.00 – 4.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านภาพรวมในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.34 – 8.67 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านภาพรวมในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 8.68 – 13.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านภาพรวมในระดับมาก

สำหรับคะแนนความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเป็นรายข้อ มีคะแนนตั้งแต่ 0-1 คะแนน ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1 - 0}{3} = 0.33$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยรายข้อแปลความหมายของระดับคะแนน ได้ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.00-0.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.34-0.66 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.67-1.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับมาก

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale แบ่งการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ ระดับคาดหวังมากที่สุด คาดหวังมาก คาดหวังปานกลาง คาดหวังน้อย คาดหวังน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ความคาดหวัง	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

2.1 ความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีคำถาม 6 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 6-30 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{30 - 6}{3} = 8$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

6.00 – 13.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย

14.00 – 21.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการประโยชน์ที่ได้รับในระดับปานกลาง

22.00 – 30.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก

2.2 ความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีคำถาม 6 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 6-30 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{30 - 6}{3} = 8$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

6.00 – 13.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับน้อย

14.00 – 21.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง

22.00 – 30.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับมาก

2.3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินในภาพรวม มีคำถาม 12 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 12-60 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{60 - 12}{3} = 16$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

น้อย 12.00 – 27.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังในภาพรวมในระดับ

ปานกลาง 28.00 – 43.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังในภาพรวมในระดับ

มาก 44.00 – 60.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังในภาพรวมในระดับ

สำหรับคะแนนความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายข้อทั้ง 2 ด้าน ในแต่ละด้านมีคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยรายข้อแปลความหมายของระดับคะแนน ได้ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความคาดหวังต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับมาก

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale แบ่งการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ ระดับพึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3.1 ความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีคำถาม 7 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 7-35 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{35 - 7}{3} = 9.33$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

7.00 - 16.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย

16.34 – 25.67 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับปานกลาง

25.68 – 35.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก

3.2 ความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ มีคำถาม 6 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 6-30 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{30 - 6}{3} = 8$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

6.00 – 13.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติในระดับน้อย

14.00 – 21.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติในระดับปานกลาง

22.00 – 30.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติในระดับมาก

3.3 ความพึงพอใจด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีคำถาม 6 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 6-30 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{30 - 6}{3} = 8$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

6.00 – 13.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการให้บริการของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับน้อย

14.00 – 21.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการให้บริการของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง

22.00 – 30.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการให้บริการของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับมาก

3.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินในภาพรวม มีคำถาม 19 ข้อ
เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีคะแนนตั้งแต่ 19-95 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ
ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{95 - 19}{3} = 25.33$$

เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

19.00 – 44.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับ
น้อย

44.34 – 69.66 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับ
ปานกลาง

69.67 – 95.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับ
มาก

สำหรับคะแนนความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายข้อทั้ง 3 ด้าน ในแต่ละด้านมีคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน ผู้วิจัยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยรายข้อแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน หมายถึง เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินในระดับมาก

การทดสอบเครื่องมือและหาค่าความเชื่อมั่น

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเครื่องมือและหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือไม่ หลังจากนั้นจึงนำมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเพื่อใช้ในขั้นตอนต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 30 ชุด ไปทำการทดสอบ (try-out) กับเกษตรกร หมู่.5 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้ทำการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเช่นเดียวกับตำบลบ้านสระ ทำให้ได้กลุ่มทดสอบแบบสอบถามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความรู้ความเข้าใจการจัดรูปที่ดินของเกษตรกรใช้วิธี KR-20 ส่วนการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 แบบสอบถามเรื่องความรู้ความเข้าใจการจัดรูปที่ดิน = 0.755

2.2 แบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ภาพรวม = 0.858

2.3 แบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ด้านประโยชน์ที่ได้รับ = 0.830

2.4 แบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = 0.808

2.5 แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ภาพรวม = 0.910

2.6 แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านประโยชน์ที่ได้รับ = 0.829

2.7 แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน = 0.736

2.8 แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = 0.908

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 150 ชุด โดยมีระยะเวลาในการสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการนำเสนอ และเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งพิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ศึกษา โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations)
2. การทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ โดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) การทดสอบไคสแควร์ (χ^2) และการทดสอบ Fisher 's Exact Tests มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.0 เพศชาย ร้อยละ 46.0

อายุ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.59 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 27 ปี อายุสูงสุด 79 ปี เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า เกษตรกรที่อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.3 อายุ 60 ปีขึ้นไปและอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.3 และ 10.7 ตามลำดับ โดยมีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.3 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามเพศและอายุ

(n=150)

เพศและอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	81	54.0
ชาย	69	46.0
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 30 ปี	2	1.3
30-40 ปี	16	10.7
41-50 ปี	56	37.4
51-60 ปี	47	31.3
61 ปี ขึ้นไป	29	19.3
รวม	150	100.0

อายุน้อยสุด 27 ปี อายุสูงสุด 79 ปี $\bar{X} = 51.59$ ปี $SD = 9.76$

ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.7 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.0 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.3 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา

(n=150)

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	112	74.7
มัธยมศึกษา	27	18.0
ปวช./ปวส.	3	2.0
ปริญญาตรี	8	5.3
รวม	150	100.0

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 1-3 คน และ จำนวน 7 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.7 และ 2.0 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานแล้ว ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานระหว่าง 1-3 คน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.0 รองลงมาคือจำนวนสมาชิกระหว่าง 4-6 คน และ 7 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.7 และ 1.3 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมระหว่าง 1-3 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกระหว่าง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

(n=150)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-3	46	30.7
4-6	101	67.3
7 คนขึ้นไป	3	2.0
รวม	150	100.0
สมาชิกที่ทำงานแล้ว		
1-3	114	76.0
4-6	34	22.7
7 คนขึ้นไป	2	1.3
สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร		
1-3	141	94.0
4-6	9	6.0

รายได้รวมของครัวเรือน

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.0 รายได้ในช่วง 15,001-20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.3 และ 8.7 ตามลำดับ โดยเกษตรกรที่มีรายได้ในช่วง 10,001-15,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.3 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน

(n=150)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	18	12.0
5,000-10,000 บาท	97	64.7
10,001-15,000 บาท	8	5.3
15,001-20,000 บาท	14	9.3
มากกว่า 20,000 บาท	13	8.7
รวม	150	100.0

สภาพการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินในลักษณะเป็น ที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาถือครองที่ดินในลักษณะเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 32.0 และที่ดินเช่าทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน

(n=150)

สภาพการถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ดินของตนเองทั้งหมด	48	32.0
ที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า	76	50.7
ที่ดินเช่าทั้งหมด	26	17.3
รวม	150	100.0

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 97.3 ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 2.7 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 6.33 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 3 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 7 คะแนน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ

(n=150)

ระดับความรู้ความเข้าใจ ^๑ ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (0.00-2.33 คะแนน)	0	0.0
ระดับปานกลาง (2.34-4.67 คะแนน)	4	2.7
ระดับมาก (4.68-7.00 คะแนน)	146	97.3
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน สูงสุด 7 คะแนน $\bar{X} = 6.33$ S.D. = 0.86

เมื่อพิจารณารายละเอียดความรู้ความเข้าใจต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าเป็นไปเพื่อรักษาพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาเป็นประเภทของการจัดรูปที่ดินในพื้นที่ของเกษตรกรเองว่าเป็นประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ คิดเป็นร้อยละ 99.3 ระเบียบข้อปฏิบัติในเรื่องการให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคูน้ำและถนนในพื้นที่จัดรูปที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 98.7 การให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกตามสมควรให้กับเจ้าหน้าที่ในการเข้าสำรวจตรวจสอบในที่ดินของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 93.3 การขาย โอน ให้ที่ดินต้องแจ้งสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 92.0 และการกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนกรณีที่เจ้าของที่ดินฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 79.3 ส่วนความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากทำเกษตรกรรมไปเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เกี่ยวกับเกษตรกรรมได้ตามความต้องการ เป็นข้อคำถามเชิงลบ มีระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ

(n=150)

ความรู้และความเข้าใจ ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	ไม่รู้	รู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
1 การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีจุดประสงค์เพื่อรักษาพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรม	0 (0.0)	150 (100.0)	1.00	0.00	มาก
2 การจัดรูปที่ดินในเขตตำบลท่าน เป็นประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ โดยจัดรูปแปลงที่ดินให้เป็นสี่เหลี่ยม จัดสร้างคูน้ำ ทางลำเลียงเข้าถึงทุกแปลง และมีการปรับระดับพื้นดินในแปลงด้วย	1 (0.7)	149 (99.3)	0.99	0.08	มาก
3 การขาย โอน ให้ ที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน ต้องติดต่อสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดทุกครั้ง	12 (8.0)	138 (92.0)	0.92	0.27	มาก
4 เจ้าของที่ดินสามารถเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเกษตรกรรมเป็นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเกษตรกรรมได้ตามความต้องการ	105 (70.0)	45 (30.0)	0.30	0.46	น้อย
5 เจ้าของที่ดิน/เกษตรกร ต้องช่วยกันดูแลให้คูน้ำ คูระบายน้ำ ถนนที่ใช้ร่วมกันให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ โดยต้องไม่ก่อสร้างสิ่งใดๆ รุกล้ำหรือทำให้เสียหายแก่ คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน ลำเลียง	2 (1.3)	148 (98.7)	0.99	0.12	มาก
6 เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถเข้าสำรวจ ตรวจสอบในที่ดินแปลงใดก็ได้ ที่อยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน โดยเจ้าหน้าที่ต้องให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกตามสมควร	10 (6.7)	140 (93.3)	0.93	0.25	มาก
7 กรณีที่เจ้าของที่ดิน ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของการจัดรูปที่ดิน มีการกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน	31 (20.7)	119 (79.3)	0.79	0.41	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม			0.85	0.23	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 92.7 อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 6.0 และมีความรู้ความเข้าใจ ด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.67 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 2 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 6 คะแนน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

(n=150)

ระดับความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (0.00-2.00 คะแนน)	2	1.3
ระดับปานกลาง (3.00-4.00 คะแนน)	9	6.0
ระดับมาก (5.00-6.00 คะแนน)	139	92.7
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 6 คะแนน $\bar{X} = 5.67$ S.D. = .75

เมื่อพิจารณารายละเอียดความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ ด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 0.95 เมื่อศึกษาในรายละเอียดรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเท่ากันในเรื่องที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินจะมีคูน้ำและถนนถึงทุกแปลง และเรื่องที่สามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาใช้ในพื้นที่อย่างสะดวกเนื่องจากมีถนนเข้าถึงทุกแปลง คิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมาเป็นเรื่องที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินจะมีราคาสูงขึ้นเพราะมีความพร้อมในเรื่องถนนและน้ำ คิดเป็นร้อยละ 97.3 การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเป็นการแบ่งปันการใช้น้ำและลดปัญหาความขัดแย้งในการแย่งน้ำใช้ คิดเป็นร้อยละ 92.0 การได้รับการสนับสนุนด้านเงินลงทุนในการเพาะปลูกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธ.ก.ส. หรือกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 90.7 โดยมีความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ในเรื่องการได้รับการส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรสมัยใหม่เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต มีระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.3 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

(n=150)

ความรู้และความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ไม่รู้	รู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
8 ที่ดินที่อยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน จะมีคูส่งน้ำ คูระบายน้ำและถนนเข้าถึงทุกแปลง	2 (1.3)	148 (98.7)	0.99	0.16	มาก
9 เกษตรกรสามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาใช้ในพื้นที่ได้อย่างสะดวกเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต เนื่องจากมีถนนเข้าถึงทุกแปลง	2 (1.3)	148 (98.7)	0.99	0.16	มาก
10 การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นการแบ่งปันการใช้น้ำในพื้นที่เพาะปลูกร่วมกัน และลดปัญหาขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำ	12 (8.0)	138 (92.0)	0.92	0.27	มาก
11 ที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินมีราคาสูงขึ้นเพราะมีความพร้อมในเรื่องน้ำและถนน	4 (2.7)	146 (97.3)	0.97	0.16	มาก
12 เกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน จะได้รับการส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรสมัยใหม่เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต	16 (10.7)	134 (89.3)	0.89	0.31	มาก
13 เกษตรกรจะได้รับการสนับสนุนด้านเงินลงทุนในการเพาะปลูกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธ.ก.ส. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น	14 (9.3)	136 (90.7)	0.91	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม			0.95	0.32	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 97.3 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.7 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 11.99 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 6 คะแนน คะแนนสูงสุด 13 คะแนน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม

(n=150)

ระดับความรู้ความเข้าใจในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (0.00-4.33 คะแนน)	0	0.0
ระดับปานกลาง (4.34-8.67 คะแนน)	4	2.7
ระดับมาก (8.68-13.00 คะแนน)	146	97.3
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน สูงสุด 13 คะแนน $\bar{X} = 11.99$ S.D. = 1.35

สรุปความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและในภาพรวม

ผู้วิจัยได้สรุปความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 0.90) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในด้านประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.95) ลำดับรองลงมาเป็น ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ (ค่าเฉลี่ย 0.85) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม

(n=150)

ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	0.85	0.23	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	0.95	0.32	มาก
ภาพรวม	0.90	0.27	มาก

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 86.0 อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 13.3 และระดับน้อย คิดเป็น

ร้อยละ 0.7 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 25.41 คะแนน คะแนนต่ำสุด 12 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับ
(n=150)

ระดับความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (6.00-13.00 คะแนน)	1	0.7
ระดับปานกลาง (14.00-21.00 คะแนน)	20	13.3
ระดับมาก (22.00-30.00 คะแนน)	129	86.0
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 12 คะแนน สูงสุด 30 คะแนน $\bar{X} = 25.41$ S.D. = 3.65

เมื่อพิจารณารายละเอียดความคาดหวังของเกษตรกรด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 เมื่อศึกษาข้อพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง โดยสามารถเรียงลำดับเป็นการมีถนนเข้าที่ดินทุกแปลง ทำให้เกษตรกรสามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.46) การจัดรูปที่ดินทำให้น้ำใช้ในการเพาะปลูกได้ตลอดปี และการจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเพราะสามารถเพาะปลูกได้ตลอดปีมีค่าคะแนนเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.29) การจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกรไม่ต้องการขายที่ดินของตนเอง เพราะมีความพร้อมเรื่องน้ำใช้เพาะปลูก ซึ่งมีคะแนนเท่ากับการจัดรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.15) ลำดับสุดท้ายเป็นเรื่องการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถลดความขัดแย้งในการแข่งขันน้ำเพาะปลูกและระบายน้ำทิ้งของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.08) ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความคาดหวังของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรด้านประโยชน์ที่ได้รับ

								(n = 150)
ประเด็นคำถาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ความคาดหวัง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1 การจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการเพาะปลูกได้ตลอดปี	65 (43.3)	64 (42.7)	20 (13.3)	1 (0.7)	0 (0.0)	4.29	0.72	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

(n = 150)

ประเด็นคำถาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ความคาดหวัง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
2 การมีถนนเข้าถึงที่ดินทุกแปลง ทำให้เกษตรกรสามารถใช้ เครื่องจักรกลการเกษตร แรงได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น	81 (54.0)	60 (40.0)	6 (4.0)	3 (2.0)	0 (0.0)	4.46	0.67	มาก
3 การจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกร มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเพราะ สามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี	67 (44.7)	62 (41.3)	19 (12.7)	2 (1.3)	0 (0.0)	4.29	0.74	มาก
4 การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ สามารถลดความขัดแย้งเรื่อง การแย่งใช้น้ำเพาะปลูกและ การระบายน้ำทิ้งของ เกษตรกรได้	48 (32.0)	72 (48.0)	25 (16.7)	4 (2.6)	1 (0.7)	4.08	0.81	มาก
5 การจัดรูปที่ดินทำให้ เกษตรกรไม่ต้องการขาย ที่ดินของตนเอง เพราะมี ความพร้อมเรื่องน้ำใช้ เพาะปลูก	61 (40.6)	58 (38.7)	24 (16.0)	6 (4.0)	1 (0.7)	4.15	0.88	มาก
6 การจัดรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกร มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	59 (39.3)	62 (41.4)	21 (14.0)	8 (5.3)	0 (0.0)	4.15	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						4.24	0.78	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก และปานกลางใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 48.0 และร้อยละ 46.7 ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 21.26 คะแนน คะแนนต่ำสุด 8 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(n=150)

ระดับความคาดหวังด้านการให้บริการ และส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (6.00-13.00 คะแนน)	8	5.3
ระดับปานกลาง (14.00-21.00 คะแนน)	70	46.7
ระดับมาก (22.00-30.00 คะแนน)	72	48.0
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 8 คะแนน สูงสุด 30 คะแนน $\bar{X} = 21.26$ S.D. = 4.55

เมื่อพิจารณารายละเอียดความคาดหวังของเกษตรกรด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อศึกษาข้อพบว่า เกษตรกรคาดหวังในเรื่องเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถอธิบายข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อควรปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่ายมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69) ส่วนในเรื่องอื่นๆเกษตรกรมีความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น โดยเรียงลำดับรายชื่อได้เป็น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือประสานงานในการจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.63) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรแผนใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.61) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินกู้ให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.55) สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดควรเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.53) และสำนักงานจัดรูปที่ดินจัดเวลาลงพบปะกับเกษตรกรในพื้นที่ทุกเดือนเพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ (ค่าเฉลี่ย 3.24) ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความคาดหวังของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง

(n=150)

ประเด็นคำถาม	ความคาดหวัง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด ควรเป็นผู้ดำเนินการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งเรื่องการใช้ น้ำ	32 (21.3)	48 (32.0)	39 (26.0)	30 (20.0)	1 (0.7)	3.53	1.06	ปานกลาง
2 เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถอธิบายข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อควรปฏิบัติได้ อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย	31 (20.7)	58 (38.6)	45 (30.0)	16 (10.7)	0 (0.0)	3.69	0.92	มาก
3 สำนักงานจัดรูปที่ดินจัดเวลา ลงพบปะกับเกษตรกรใน พื้นที่ทุกเดือน เพื่อรับฟัง ปัญหาและข้อเสนอแนะ	19 (12.7)	47 (31.3)	47 (31.3)	25 (16.7)	12 (8.0)	3.24	1.12	ปานกลาง
4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ ความช่วยเหลือในการจัดหา แหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกร	21 (14.0)	63 (42.0)	48 (32.0)	14 (9.3)	4 (2.7)	3.55	.94	ปานกลาง
5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ ความช่วยเหลือประสานงาน ในการจัดหาตลาดรับซื้อ ผลผลิต	34 (22.7)	49 (32.7)	48 (32.0)	15 (10.0)	4 (2.7)	3.63	1.03	ปานกลาง
6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมความรู้แก่เกษตรกร เกี่ยวกับการทำเกษตรแผน ใหม่	34 (22.7)	51 (34.0)	44 (29.3)	15 (10.0)	6 (4.0)	3.61	1.07	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.54	1.02	ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 69.3 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.0

และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.7 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 46.67 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 24 คะแนน คะแนนสูงสุด 60 คะแนน (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความคาดหวังของเกษตรกรในภาพรวม (n=150)

ระดับความคาดหวังในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (12.00-27.00 คะแนน)	1	0.7
ระดับปานกลาง (28.00-43.00 คะแนน)	45	30.0
ระดับมาก (44.00-60.00 คะแนน)	104	69.3
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 24 คะแนน สูงสุด 60 คะแนน $\bar{X} = 46.67$ S.D. = 6.94

สรุปความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและในภาพรวม

ผู้วิจัยได้สรุปความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังในด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24) ส่วนด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.54) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม

ระดับความคาดหวังของเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคาดหวัง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.24	0.78	มาก
ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.54	1.02	ปานกลาง
ความคาดหวังในภาพรวม	3.89	0.90	มาก

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 70.0 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.7 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.3 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 27.81 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 14 คะแนน คะแนนสูงสุด 35 คะแนน (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ

(n=150)

ระดับความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (7.00-16.33 คะแนน)	2	1.3
ระดับปานกลาง (16.34-25.67 คะแนน)	43	28.7
ระดับมาก (25.68-35.00 คะแนน)	105	70.0
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน สูงสุด 35 คะแนน $\bar{X} = 27.81$ S.D. = 4.52

เมื่อพิจารณารายละเอียดความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 เมื่อศึกษารายข้อพบว่า สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การจัดรูปที่ดินทำให้มีปริมาณน้ำใช้เพียงพอแก่ความต้องการเพาะปลูก (ค่าเฉลี่ย 4.35) เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี และปลูกพืชได้หลากหลายชนิด (ค่าเฉลี่ย 4.21) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม เพราะมีการนำเครื่องจักรกลการเกษตร มาใช้ได้สะดวกขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.10) เกษตรกรไม่ต้องการขายที่ดินของตนเอง เพราะความพร้อมในด้านน้ำใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.97) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำ และการระบายน้ำทิ้งได้ (ค่าเฉลี่ย 3.93) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ในเรื่องการเกษตรแผนใหม่ การปรับปรุงดิน และการแก้ปัญหการระบาดของศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 3.79) ส่วนการจัดรูปที่ดินสามารถลดความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรจากภavnน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ย 3.45) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมด้านประโยชน์ที่ได้รับ

(n = 150)

ประเด็นคำถาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 การจัดรูปที่ดินทำให้มีปริมาณน้ำ ใช้เพียงพอแก่ความต้องการ เพาะปลูก	74 (49.3)	57 (38.0)	17 (11.4)	2 (1.3)	0 (0.0)	4.35	0.73	มาก
2 เกษตรกรสามารถทำการ เพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี และปลูก พืชได้หลากหลายชนิด	64 (42.6)	58 (38.7)	24 (16.0)	4 (2.7)	0 (0.0)	4.21	0.81	มาก
3 การจัดรูปที่ดินสามารถลดความ เสียหายของผลผลิตทาง การเกษตรจากภาวะน้ำท่วม	26 (17.3)	48 (32.0)	50 (33.3)	20 (13.3)	6 (4.0)	3.45	1.05	ปานกลาง
4 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม เพราะมีการนำเครื่องจักรกล การเกษตร มาใช้ได้สะดวกขึ้น	52 (34.7)	62 (41.3)	35 (23.3)	1 (0.7)	0 (0.0)	4.10	0.78	มาก
5 เกษตรกรได้รับการส่งเสริม ความรู้ในเรื่องการเกษตรแผน ใหม่ การปรับปรุงดิน และการ แก้ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช	38 (25.3)	60 (40.0)	36 (24.0)	14 (9.4)	2 (1.3)	3.79	0.97	มาก
6 การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถ แก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องการ ใช้น้ำ และการระบายน้ำทิ้งได้	40 (26.7)	68 (45.4)	35 (23.3)	5 (3.3)	2 (1.3)	3.93	0.87	มาก
7 เกษตรกรไม่ต้องการขายที่ดิน ของตนเอง เพราะความพร้อม ในด้านน้ำใช้	52 (34.7)	57 (38.0)	28 (18.7)	11 (7.3)	2 (1.3)	3.97	0.98	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.97	0.88	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 69.3 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.7 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 23.57 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 14 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ (n=150)

ระดับความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (6.00-13.00 คะแนน)	0	0.0
ระดับปานกลาง (14.00-21.00 คะแนน)	46	30.7
ระดับมาก (22.00-30.00 คะแนน)	104	69.3
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน สูงสุด 30 คะแนน $\bar{X} = 23.57$ S.D. = 3.84

เมื่อพิจารณารายละเอียดความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 เมื่อศึกษารายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการจัดรูปที่ดินด้านระเบียบข้อปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การจัดรูปที่ดินมีจุดประสงค์ต้องการให้เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยเท่านั้น และเกษตรกรต้องช่วยกันดูแลรักษาकुส่งน้ำ คุระบายน้ำ ถนน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ให้อยู่ในสภาพใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 4.15) เกษตรกรต้องการโอนหรือขายที่ดิน ต้องแจ้งแก่สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.84) ขั้นตอนในการดำเนินการ โอน ขาย หรือเปลี่ยนแปลงการทำประโยชน์ในที่ดิน มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาดำเนินการไม่นาน (ค่าเฉลี่ย 3.82) มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาकुส่งน้ำ คุระบายน้ำ ถนนและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ตลอดจนค่าใช้น้ำชลประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.81) การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการใช้น้ำเพาะปลูก (ค่าเฉลี่ย 3.80) เป็นลำดับสุดท้าย (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมด้านระเบียบข้อปฏิบัติ

(n=150)

ประเด็นคำถาม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	ความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 การจัดรูปที่ดินมีจุดประสงค์ ต้องการให้เป็นพื้นที่สำหรับ การเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย เท่านั้น	60 (40.0)	60 (40.0)	25 (16.7)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.15	0.89	มาก
2 เกษตรกรต้องช่วยกันดูแลรักษา คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน และ สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ในพื้นที่จัด รูปที่ดิน ให้อยู่ในสภาพใช้งาน	49 (32.6)	75 (50.0)	25 (16.7)	1 (0.7)	0 (0.0)	4.15	0.71	มาก
3 มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการ บำรุงรักษาคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ตลอดจนค่าใช้น้ำชลประทาน	34 (22.7)	68 (45.3)	38 (25.3)	6 (4.0)	4 (2.7)	3.81	0.92	มาก
4 การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการใช้น้ำเพาะปลูก	42 (28.0)	49 (32.7)	48 (32.0)	9 (6.0)	2 (1.3)	3.80	0.96	มาก
5 เกษตรกรต้องการโอนหรือขาย ที่ดิน ต้องแจ้งแก่สำนักงานจัด รูปที่ดินจังหวัดทุกครั้ง	41 (27.3)	58 (38.7)	37 (24.7)	14 (9.3)	0 (0.0)	3.84	0.94	มาก
6 ขั้นตอนในการดำเนินการ โอน ขาย หรือเปลี่ยนแปลงการทำ ประโยชน์ที่ดิน มีความ ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยาก ใช้ เวลาดำเนินการไม่นาน	44 (29.3)	50 (33.4)	43 (28.7)	11 (7.3)	2 (1.3)	3.82	0.98	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.93	0.90	มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.3 ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.4 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.3 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 20.96 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 6 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(n=150)

ระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (6.00-13.00 คะแนน)	8	5.3
ระดับปานกลาง (14.00-21.00 คะแนน)	74	49.3
ระดับมาก (22.00-30.00 คะแนน)	68	45.4
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน สูงสุด 30 คะแนน $\bar{X} = 20.96$ S.D. = 4.91

เมื่อพิจารณารายละเอียดความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อศึกษารายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในเรื่องเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินสามารถอธิบายกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดิน ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (ค่าเฉลี่ย 3.75) อยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าคะแนนได้ดังนี้ เกษตรกรใช้เวลาไม่นาน ในการติดต่อขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน (ค่าเฉลี่ย 3.65) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดอบรมความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรแผนใหม่ให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.45) เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.43) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือด้านหาแหล่งเงินลงทุน หรือแหล่งเงินกู้ให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.37) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือในการหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.32) เป็นลำดับสุดท้าย (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(n=150)

ประเด็นคำถาม ด้านการให้บริการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินสามารถ อธิบายกฎระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดิน ได้ อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย	36 (24.0)	57 (38.0)	43 (28.7)	11 (7.3)	3 (2.0)	3.75	0.97	มาก
2 เกษตรกรใช้เวลาไม่นาน ใน การติดต่อขอรับบริการจาก เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน	35 (23.4)	45 (30.0)	54 (36.0)	14 (9.3)	2 (1.3)	3.65	0.98	ปานกลาง
3 เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินให้ความ ช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ให้แก่เกษตรกร	34 (22.6)	31 (20.7)	57 (38.0)	21 (14.0)	7 (4.7)	3.43	1.13	ปานกลาง
4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัด อบรมความรู้และเทคโนโลยี ทางการเกษตรแผนใหม่ ให้แก่เกษตรกร	26 (17.3)	48 (32.0)	50 (33.4)	20 (13.3)	6 (4.0)	3.45	1.05	ปานกลาง
5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ การช่วยเหลือด้านหาแหล่ง เงินลงทุน หรือแหล่งเงินกู้ ให้แก่เกษตรกร	18 (12.0)	51 (34.0)	54 (36.0)	22 (14.7)	5 (3.3)	3.37	0.99	ปานกลาง
6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ การช่วยเหลือในการหาตลาด จำหน่ายผลผลิตให้แก่ เกษตรกร	17 (11.3)	43 (28.7)	63 (42.0)	25 (16.7)	2 (1.3)	3.32	0.93	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.50	1.01	ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าร้อยละ

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.4 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.3 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.3 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.33 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 35 คะแนน คะแนนสูงสุด 94 คะแนน (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม

(n=150)

ระดับความพึงพอใจในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย (19.00-44.33 คะแนน)	2	1.3
ระดับปานกลาง (44.34-69.66 คะแนน)	59	39.3
ระดับมาก (69.67-95.00 คะแนน)	89	59.4
รวม	150	100.0

คะแนนต่ำสุด 35 คะแนน สูงสุด 94 คะแนน $\bar{X} = 72.33$ S.D. = 11.72

สรุปความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและในภาพรวม

ผู้วิจัยได้สรุปความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.80) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 3.97) ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.93) อยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 3.50) อยู่ในระดับปานกลาง เพียงด้านเดียว (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ
โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรายด้านและภาพรวม

(n=150)

ระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.97	0.88	มาก
ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ	3.93	0.90	มาก
ด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.50	1.01	ปานกลาง
ความพึงพอใจในภาพรวม	3.80	0.93	มาก

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จากการศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรพบว่า จำนวนเกษตรกรที่แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 68.0 (ตารางที่ 27) โดยแสดงรายละเอียดของปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

1.1 ปัญหา

เกษตรกรระบุปัญหาด้านประโยชน์ที่ได้รับไว้ในส่วนของคูน้ำ ระบายน้ำไม่ได้รับการขุดลอกและกำจัดวัชพืช ทำให้ดินแข็ง น้ำไหลไม่สะดวกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมา เป็น การรับน้ำ-ระบายน้ำ ไม่สอดคล้องกับฤดูเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 22.7 สภาพคูน้ำ ทางลำเลียง สิ่งปลูกสร้างสาธารณประโยชน์ชำรุดเสียหาย (เช่น ประตูนน้ำ) ไม่ได้รับการซ่อมแซม คิดเป็นร้อยละ 22.0 มีผู้ฝ่าฝืนระเบียบการใช้น้ำ เช่น ลักลอบสูบน้ำ รุกฉานแนวคูน้ำ ทางลำเลียง ปลอ่ยสัตว์เลี้ยงให้เหยียบย่ำคูน้ำ คิดเป็นร้อยละ 19.3 น้ำไม่เพียงพอแก่การเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 14.7 และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ คูส่งน้ำเข้าที่นาไม่ได้รับทำให้ไม่ได้รับน้ำเพียงพอแก่การเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

1.2 ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรได้ให้ข้อเสนอแนะด้านประโยชน์ที่ได้รับว่า ควรให้มีการจัดประชุมเกษตรกรเพื่อแจ้งปัญหา และขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาเป็น กำหนดความรับผิดชอบของเกษตรกรแต่ละราย คิดเป็นร้อยละ 14.0 กำหนดระยะเวลาการประชุมระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทุกเดือน ทุก 3 เดือน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 13.3 และข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ ขอให้มีการบังคับใช้กฎระเบียบให้เข้มงวดมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

2. ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2.1 ปัญหา

เกษตรกรระบุปัญหาด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในส่วนของการใช้เวลาในการพิจารณาดำเนินเรื่องนาน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาเป็นระเบียบข้อบังคับมาก ยุ่งยากแก่การทำความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 26.0 ไม่สามารถระบุระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่องได้ คิดเป็นร้อยละ 23.3 เกษตรกรรู้กฎระเบียบที่ประกาศเป็นบางเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.3 และกฎระเบียบการมีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่จัดรูปที่ดิน ไม่ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

2.2 ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรได้ให้ข้อเสนอแนะด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่า ควรจัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.3 ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ และนำใช้ คิดเป็นร้อยละ 27.3 ทำประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.7 ลดขั้นตอนการดำเนินงาน การพิจารณาของสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 12.7 และข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ ขอให้มีการบังคับใช้กฎระเบียบให้เข้มงวดมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

3. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 ปัญหา

เกษตรกรระบุปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของการไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือปัญหาให้เกษตรกร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.3 ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลยและไม่มีการช่วยเหลือด้านเงินลงทุน หรือเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ คิดเป็นร้อยละ 18.7 การส่งเสริมอบรมความรู้ด้านเกษตรแผนใหม่ น้อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.7 และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์เมื่อมีการอบรม การเกษตรแผนใหม่ ความล่าช้าในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของเกษตรกร การถูกโกงตาชั่งเมื่อขายผลผลิต การส่งเสริมการเกษตรไม่ได้รับความเชื่อถือจากเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.0 ตามลำดับ

3.2 ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของการจัดประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.7 จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 26.7 และข้อเสนอแนะอื่น ได้แก่ ให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านเกษตรมากขึ้นและมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวให้ทั่วถึง ตลอดจนปรับปรุงระเบียบราชการให้ใช้เวลาในการดำเนินงานรวดเร็วขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(n=150)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ *	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหาและข้อเสนอแนะ	48	32.0
มีปัญหาและข้อเสนอแนะ	102	68.0
รวม	150	100.0

ปัญหา

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

1. สภาพภูมิลำเลียง สิ่งปลูกสร้างสาธารณประโยชน์ชำรุดเสียหาย (เช่น ประตุน้ำ) ไม่ได้รับการซ่อมแซม	33	22.0
2. คูรับน้ำ คูระบายน้ำ ไม่ได้รับการขุดลอกและกำจัดวัชพืช ทำให้ต้นทุน น้ำไหลไม่สะดวก	57	38.0

ตารางที่ 27 (ต่อ)

(n=150)		
ปัญหาและข้อเสนอแนะ *	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. การรับน้ำ – ระบายน้ำ ไม่สอดคล้องกับฤดูเพาะปลูก	34	22.7
4. มีผู้ฝ่าฝืนระเบียบการใช้น้ำ เช่น ถักลอบสูบน้ำ รุกล้ำแนวคูน้ำ ทางลำเลียง ปลอ่ยสัตว์เลี้ยงให้เหยียบย่ำคูน้ำ	29	19.3
5. น้ำไม่เพียงพอแก่การเพาะปลูก	22	14.7
6. อื่นๆ	4	2.7
ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		
1. ระเบียบข้อบังคับมาก ยุ่งยากแก่การทำความเข้าใจ	39	26.0
2. ใช้เวลาในการพิจารณาคำเนินเรื่องนาน	45	30.0
3. ไม่สามารถระบุระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่องได้	35	23.3
4. เกษตรกรรู้กฎระเบียบที่ประกาศเป็นบางเรื่อง	17	11.3
5. กฎระเบียบการมีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่จัดรูปที่ดิน ไม่ได้ ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร	7	4.7
6. อื่นๆ	0	0.0
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
1. ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	28	18.7
2. ยังไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วย แก้ไขปัญห	44	29.3
3. ไม่มีการช่วยเหลือด้านเงินลงทุน หรือเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ	28	18.7
ข้อเสนอแนะ		
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ		
1. จัดประชุมเกษตรกรเพื่อแจ้งปัญหาและขอความร่วมมือในการ แก้ไขปัญห	56	37.3
2. กำหนดความรับผิดชอบของเกษตรกรแต่ละราย	21	14.0
3. กำหนดระยะเวลาการประชุมร่วมระหว่างเกษตรกรกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทุกเดือน ทุก 3 เดือน เป็นต้น	20	13.3
4. อื่นๆ	2	1.3
ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		
1. ลดขั้นตอนการดำเนินงาน การพิจารณาของสำนักงานจัดรูป ที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด	19	12.7
2. ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ พื้นที่ และน้ำใช้	41	27.3

ตารางที่ 27 (ต่อ)

(n=150)		
ปัญหาและข้อเสนอแนะ *	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. จัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดต่อ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	59	39.3
4. ทำประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	37	24.7
5. อื่นๆ	1	0.7
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
1. จัดประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	55	36.7
2. จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร	40	26.7
3. อื่นๆ	6	4.0

หมายเหตุ: * ปัญหาและข้อเสนอแนะสามารถตอบได้มากกว่า 1 อย่าง

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การทดสอบสมมติฐานปรากฏผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ก. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดิน ผลการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับ
ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่
ได้รับ

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ			รวม	χ ²	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
เพศ						
ชาย	48 (45.7)	20 (46.5)	1 (50.0)	69 (46.0)	.021	.990
หญิง	57 (54.3)	23 (53.5)	1 (50.0)	81 (54.0)		
รวม	105 (100.0)	43 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
อายุ						
ต่ำกว่า 45 ปี	5 (4.8)	8 (18.6)	0 (0.0)	13 (8.7)	8.283	0.082
45-55 ปี	75 (71.4)	26 (60.5)	1 (50.0)	102 (68.0)		
56 ปีขึ้นไป	25 (23.8)	9 (20.9)	1 (50.0)	35 (23.3)		
รวม	105 (100.0)	43 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
การศึกษา						
ประถมศึกษา	82 (78.1)	28 (65.1)	2 (100.0)	112 (74.7)	3.405	0.182
มัธยมศึกษาขึ้นไป	23 (21.9)	15 (34.9)	0 (0.0)	38 (25.3)		
รวม	105 (100.0)	43 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
รายได้						
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10 (9.5)	8 (18.6)	0 (0.0)	18 (12.0)	4.189	0.381
5,000-10,000 บาท	68 (64.8)	28 (65.1)	1 (50.0)	97 (64.7)		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ			รวม	χ^2	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
มากกว่า 10,000 บาท	27 (25.7)	7 (16.3)	1 (50.0)	35 (23.3)		
รวม	105 (100.0)	43 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
การถือครองที่ดิน						
ที่ดินตัวเองทั้งหมด	33 (31.4)	14 (32.6)	1 (50.0)	48 (32.0)	5.792	0.186
ที่ดินตัวเองและที่ดินเช่า	58 (55.3)	17 (39.5)	1 (50.0)	76 (50.7)		
ที่ดินเช่าทั้งหมด	14 (13.3)	12 (27.9)	0 (0.0)	26 (17.3)		
รวม	105 (100.0)	43 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือค่าร้อยละ

2) ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน โดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับ
ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อ
ปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ ของโครงการจัดรูปที่ดิน			รวม	χ²	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
เพศ						
ชาย	41 (45.6)	26 (44.8)	2 (100.0)	69 (46.0)	2.387	.303
หญิง	49 (54.4)	32 (55.2)	0 (.0)	81 (54.0)		
รวม	90 (100.0)	58 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
อายุ						
ต่ำกว่า 45 ปี	4 (4.4)	9 (15.5)	0 (.0)	13 (8.7)	6.430	.169
45-55 ปี	64 (71.1)	36 (62.1)	2 (100.0)	102 (68.0)		
56 ปีขึ้นไป	22 (24.5)	13 (22.4)	0 (.0)	35 (23.3)		
รวม	90 (100.0)	58 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
การศึกษา						
ประถมศึกษา	72 (80.0)	38 (65.5)	2 (100.0)	112 (74.7)	4.599	.100
มัธยมศึกษาขึ้นไป	18 (20.0)	20 (34.5)	0 (.0)	38 (25.3)		
รวม	90 (100.0)	58 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		

ตารางที่ 29 (ต่อ)

(n=150)						
ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ ของโครงการจัดรูปที่ดิน			รวม	χ²	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
รายได้						
ต่ำกว่า 5,000 บาท	8 (8.9)	9 (15.5)	1 (50.0)	18 (12.0)	6.032	.197
5,000-10,000 บาท	57 (63.3)	39 (67.3)	1 (50.0)	97 (64.7)		
มากกว่า 10,000 บาท	25 (27.8)	10 (17.2)	0 (.0)	35 (23.3)		
รวม	90 (100.0)	58 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
การถือครองที่ดิน						
ที่ดินตัวเองทั้งหมด	30 (33.3)	18 (31.0)	0 (0.0)	48 (32.0)	11.634(a)	0.017
ที่ดินตัวเองและที่ดินเช่า	51 (56.7)	23 (39.7)	2 (100.0)	76 (50.7)		
ที่ดินเช่าทั้งหมด	9 (10.0)	17 (29.3)	0 (0.0)	26 (17.3)		
รวม	90 (100.0)	58 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

- (a) ค่าความถี่ที่คาดหวังมีค่าน้อยกว่า 5 คิดเป็น 33.3% ของเซลล์ทั้งหมด ซึ่งเกินค่ามาตรฐานทางสถิติที่ยอมรับได้ (20%) จึงไม่ยอมรับความสัมพันธ์ แต่ถ้าใช้การทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test จะทำให้ยอมรับความสัมพันธ์ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553)

3) ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน โดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(n=150)						
ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านการให้บริการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			รวม	χ^2	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
เพศ						
ชาย	30	34	5	69	1.690	.430
	(52.6)	(41.5)	(45.5)	(46.0)		
หญิง	27	48	6	81		
	(47.4)	(58.5)	(54.5)	(54.0)		
รวม	57	82	11	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
อายุ						
ต่ำกว่า 45 ปี	5	5	3	13	8.457	.076
	(8.8)	(6.1)	(27.3)	(8.7)		
45-55 ปี	36	58	8	102		
	(63.1)	(70.7)	(72.7)	(68.0)		
56 ปีขึ้นไป	16	19	0	35		
	(28.1)	(23.2)	(.0)	(23.3)		
รวม	57	82	11	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
การศึกษา						
ประถมศึกษา	42	65	5	112		
	(73.7)	(79.3)	(45.5)	(74.7)		

ตารางที่ 30 (ต่อ)

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจด้านการให้บริการของ			รวม	χ^2	p-value
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
มัธยมศึกษาขึ้นไป	15	17	6	38	5.910	.052
	(26.3)	(20.7)	(54.5)	(25.3)		
รวม	57	82	11	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
รายได้						
ต่ำกว่า 5,000 บาท	6	11	1	18	1.621	.805
	(10.5)	(13.4)	(9.1)	(12.0)		
5,000-10,000 บาท	35	55	7	97		
	(61.4)	(67.1)	(63.6)	(64.7)		
มากกว่า 10,000 บาท	16	16	3	35		
	(28.1)	(19.5)	(27.3)	(23.3)		
รวม	57	82	11	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
การถือครองที่ดิน						
ที่ดินตัวเองทั้งหมด	24	22	2	48	10.031(a)	0.037
	(42.1)	(26.8)	(18.2)	(32.0)		
ที่ดินตัวเองและที่ดินเช่า	29	42	5	76		
	(50.9)	(51.2)	(45.4)	(50.7)		
ที่ดินเช่าทั้งหมด	4	18	4	26		
	(7.0)	(22.0)	(36.4)	(17.3)		
รวม	57	82	11	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

- (a) ค่าความถี่ที่คาดหวังมีค่าน้อยกว่า 5 คิดเป็น 22.2% ของเซลล์ทั้งหมด ซึ่งเกินค่ามาตรฐานทางสถิติที่ยอมรับได้ (20%) จึงไม่ยอมรับความสัมพันธ์ แต่ถ้าใช้การทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test จะทำให้ยอมรับความสัมพันธ์ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553)

4) ภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรภาพรวม (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และการถือครองที่ดินกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวม

(n=150)						
ตัวแปร	ความพึงพอใจภาพรวม			รวม	χ^2	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
เพศ						
ชาย	44 (49.4)	24 (40.7)	1 (50.0)	69 (46.0)	1.109	0.574
หญิง	45 (50.6)	35 (59.3)	1 (50.0)	81 (54.0)		
รวม	89 (100.0)	59 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
อายุ						
ต่ำกว่า 45 ปี	4 (4.5)	8 (13.6)	1 (50.0)	13 (8.7)	8.456	0.076
45-55 ปี	62 (69.7)	39 (66.1)	1 (50.0)	102 (68.0)		
56 ปีขึ้นไป	23 (25.8)	12 (20.3)	0 (0.0)	35 (23.3)		
รวม	89 (100.0)	59 (100.0)	2 (100.0)	150 (100.0)		
การศึกษา						
ประถมศึกษา	72 (80.9)	39 (66.1)	1 (50.0)	112 (74.7)		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจภาพรวม			รวม	χ ²	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
มัธยมศึกษาขึ้นไป	17	20	1	38	4.759	0.93
	(19.1)	(33.9)	(50.0)	(25.3)		
รวม	89	59	2	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
รายได้						
ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	9	0	18	2.351	.672
	(10.1)	(15.3)	(.0)	(12.0)		
5,000-10,000 บาท	57	38	2	97		
	(64.1)	(64.4)	(100.0)	(64.7)		
มากกว่า 10,000 บาท	23	12	0	35		
	(25.8)	(20.3)	(.0)	(23.3)		
รวม	89	59	2	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		
การถือครองที่ดิน						
ที่ดินตัวเองทั้งหมด	29	18	1	48	9.699(a)	0.049
	(32.6)	(30.5)	(50.0)	(32.0)		
ที่ดินตัวเองและที่ดินเช่า	51	24	1	76		
	(57.3)	(40.7)	(50.0)	(50.7)		
ที่ดินเช่าทั้งหมด	9	17	0	26		
	(10.1)	(28.8)	(0.0)	(17.3)		
รวม	89	59	2	150		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

- (a) ค่าความถี่ที่คาดหวังมีค่าน้อยกว่า 5 คิดเป็น 33.3% ของเซลล์ทั้งหมด ซึ่งเกินค่ามาตรฐานทางสถิติที่ยอมรับได้ (20%) จึงไม่ยอมรับความสัมพันธ์ แต่ถ้าใช้การทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test จะทำให้ยอมรับความสัมพันธ์ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553)

ข. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวนสมาชิกในครอบครัว ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในภาพรวมและรายด้าน (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจ			ภาพรวม
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน	ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.007 (.935)	-.080 (.329)	-.109 (.189)	-.046 (.578)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า p-value

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และด้านประโยชน์ที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.184, 0.175 และ 0.251 ตามลำดับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในรายด้านและภาพรวม (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในรายด้านและภาพรวม

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจของเกษตรกร			
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน	ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ภาพรวม
ความรู้ความเข้าใจด้าน	-0.102	-0.031	-0.054	-0.072
หลักการและระเบียบข้อบังคับ	(0.212)	(0.704)	(0.511)	(0.378)
ความรู้ความเข้าใจด้าน	0.251**	0.175*	0.071	0.184*
ประโยชน์ที่ได้รับ	(0.002)	(0.031)	(0.386)	(0.024)
ความรู้ความเข้าใจในภาพรวม	0.087	0.087	0.009	0.066
	(0.288)	(0.292)	(0.909)	(0.422)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า p-value

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในทุกด้านและภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.497, 0.472, 0.514 และ 0.562 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในทุกด้านและภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.499, 0.482, 0.359 และ 0.501 ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในทุกด้านและภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.358, 0.333, 0.496 และ 0.455 ตามลำดับ (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความคาดหวังของเกษตรกรกับความพึงพอใจของเกษตรกร
ต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(n=150)

ตัวแปร	ความพึงพอใจของเกษตรกร			ภาพรวม
	ด้านประโยชน์ ที่ได้รับ	ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ ของโครงการจัดรูปที่ดิน	ด้านการให้บริการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
ความคาดหวังด้านประโยชน์ ที่ได้รับ	0.499** (0.000)	0.482** (0.000)	0.359** (0.000)	0.501** (0.000)
ความคาดหวังด้านการ ให้บริการและส่งเสริมจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	0.358** (0.000)	0.333** (0.000)	0.496** (0.000)	0.455** (0.000)
ความคาดหวังในภาพรวม	0.497** (0.000)	0.472** (0.000)	0.514** (0.000)	0.562** (0.000)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า p-value

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ความพึงพอใจของเกษตรกร			ภาพรวม
	ด้านประโยชน์ ที่ได้รับ	ด้านระเบียบข้อ ปฏิบัติของโครงการ จัดรูปที่ดิน	ด้านการให้บริการ ของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	
เพศ	X	X	X	X
อายุ	X	X	X	X
ระดับการศึกษา	X	X	X	X
จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว	X	X	X	X
รายได้ของครอบครัว	X	X	X	X
การถือครองที่ดิน	X	(a)*	(a)*	(a)*

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ตัวแปร	ความพึงพอใจของเกษตรกร			
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดิน	ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ภาพรวม
ความรู้ความเข้าใจด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ	X	X	X	X
ความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ	**	*	X	*
ความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับ	**	**	**	**
ความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**	**	**	**

หมายเหตุ: * ยอมรับที่ระดับ 0.05 ** ยอมรับที่ระดับ 0.01

X หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์

(a) มีความสัมพันธ์ เมื่อใช้ Fisher's Exact Test ในการทดสอบหาความสัมพันธ์

ข้อวิจารณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย ร้อยละ 46.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.0 มีอายุเฉลี่ยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.3 และ 31.3 ซึ่งเมื่อรวมสองช่วงอายุนี้แล้วมีจำนวนเกินครึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า คนรุ่นใหม่จำนวนน้อยที่สนใจจะประกอบอาชีพเกษตรกรสืบต่อจากรุ่นบิดามารดา

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 74.5 ในส่วนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 5.3 เมื่อพิจารณาในเรื่องช่วงอายุของเกษตรกรประกอบกัน จะเห็นได้ว่า คนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้มีโอกาสเลือกที่จะประกอบอาชีพอื่น ที่ไม่ใช่เกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมในพื้นที่จัดรูปที่ดินที่อยู่ระหว่าง 1-3 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.0 โดยส่วนใหญ่จะมีสมาชิกในครัวเรือนเพียง 1 คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ทำให้การทำเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีการจ้างแรงงานนอกครัวเรือนมาช่วย และเมื่อพิจารณาลักษณะครัวเรือนของเกษตรกรพบว่ามีสมาชิกอยู่ระหว่าง 4-6 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.3 มีจำนวนสมาชิกที่ทำงานแล้วอยู่ระหว่าง 1-3 คนมากที่สุด ร้อยละ 76.0 ทำให้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะครัวเรือนได้อย่างชัดเจนว่าได้กลายเป็นครอบครัวเชิงเดี่ยวมากขึ้น

จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้รวมเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 64.7 ซึ่งรายได้ของเกษตรกรมี 2 ช่วงต่อปี คือเมื่อขายข้าวนาปี และข้าวนาปรังแล้วนำรายได้ทั้งหมดมาเฉลี่ยเป็นรายเดือน จำนวนรายได้ของเกษตรกรจะมากหรือน้อยในแต่ละปีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาล (นโยบายประกันราคาข้าว) ซึ่งในปีที่เกษตรกรมีความพึงพอใจในราคาข้าวที่สามารถขายได้ถึงเกวียนละ 14,000 บาท ความสามารถในการป้องกันศัตรูพืชโดยเฉพาะเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลของเกษตรกร ราคารับซื้อและขายแม่แมลง ทั้งหมดนี้ล้วนแต่มีผลต่อรายได้ของเกษตรกรทั้งสิ้น

สภาพการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน เกษตรกรส่วนใหญ่จะถือครองที่ดินในลักษณะที่ดินของตนเองและเช่าที่ดินเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.7 เมื่อสอบถามเพิ่มเติมพบว่า เกษตรกรให้ความเห็นว่าที่ดินที่เกษตรกรเป็นเจ้าของเองนั้น ให้ผลผลิตไม่เพียงพอกับการลงทุนในแต่ละปีเพาะปลูก จึงจำเป็นต้องเช่าที่ดินเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ปริมาณผลผลิตที่มากขึ้น

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับโดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระเบียบข้อปฏิบัติในการดูแลรักษาสิ่งปลูกสร้างสาธารณะประโยชน์ในพื้นที่ เช่น คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน แต่หากพิจารณาลงลึกในรายละเอียดของระเบียบข้อบังคับบางประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเกษตรกรรมเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม และการกำหนดบทลงโทษที่แน่นอนสำหรับการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับในการใช้ประโยชน์ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยและปานกลางตามลำดับ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจัดรูปที่ดินจนถึงปัจจุบันยังคงเป็นการทำเกษตรกรรมเช่นเดิม จึงทำให้กฎระเบียบในข้อนี้ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นชี้แจงให้เกษตรกรได้รับทราบ ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังนี้อยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับขवाल แพร่ตกุล (2509) กล่าวว่า ไร่ว่า ความรู้ หมายถึง การระลึกได้ของเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว ส่วนการกำหนดบทลงโทษก็เช่นเดียวกัน หากมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบไม่ว่าในกรณีใด มักจะได้รับการแจ้งเตือนเพื่อแก้ไขมากกว่าการลงโทษตามกฎหมายกำหนด จึงเป็นเหตุผลทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับข้อนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและแยกตามรายข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะประโยชน์ที่ได้รับเป็นผลเชิงบวกที่เกษตรกรได้รับจากการจัดรูปที่ดินไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ที่ช่วยในเรื่องการจัดการน้ำในพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรให้น้ำเพียงพอ และสามารถระบายน้ำที่มากเกินไปโดยไม่ไปกระทบกับเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการเพาะปลูกในแต่ละปีได้ การมีทางลำเลียงเข้าถึงที่ดินทุกแปลง เอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรในการนำเครื่องจักรทุนแรงไปใช้ในที่ดินของตนเองโดยไม่ต้องขอผ่านที่ดินข้างเคียงเหมือนก่อนทำการจัดรูปที่ดิน การได้รับการสนับสนุนด้านเกษตรแผนใหม่หรือเงินทุนกู้ยืม ทางเกษตรกรเองเข้าใจดีว่าเป็นเรื่องของนโยบายสั่งการ ซึ่งแต่ละช่วงเวลามีแนวปฏิบัติไม่เหมือนกัน

ด้านความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและแยกรายข้อ เพราะการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมถึงประโยชน์ที่ได้จากการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการด้านปัจจัยการผลิตทั้งสิ้น ทั้งในเรื่องน้ำชลประทานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การมีถนนสำหรับลำเลียงเครื่องจักรกลการเกษตรเข้าที่ดินได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากสามารถเพาะปลูกได้หลายครั้งต่อปี ส่งผลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทำให้เกษตรกรมีความคาดหวังสูงและเมื่อดำเนินโครงการแล้ว ผลที่ได้รับตรงตามสิ่งที่เกษตรกรได้คาดหวังไว้

ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังด้านนี้อยู่ในระดับมากและปานกลางมีจำนวนใกล้เคียงกัน เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังในเรื่องการบริการจากเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเท่าที่ผ่านมาเมื่อเกิดปัญหา การระดมความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่ทันการณ์ โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมักขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัดมากกว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพราะเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจอนุมัติหรือให้ความช่วยเหลือได้ทันที ต้องดำเนินการตามขั้นตอนทางราชการ ซึ่งกว่าเรื่องที่เสนอจะได้รับการพิจารณา ไม่อาจจะไม่สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในเรื่องความพึงพอใจของน้ำใช้เพาะปลูกมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับถนนลำเลียงที่เข้าถึงที่ดินทุกแปลง ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรไปใช้ในแปลงที่ดินของตนเองได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น หากดูรายละเอียดปัจจัยพื้นฐานด้านจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมประกอบจะพบว่า จำนวนแรงงานเกษตรกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 – 3 คน จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรกลทุนแรง ส่วนการลดความเสียหายของผลผลิตจากภavnน้ำท่วมนั้นได้รับความพึงพอใจปานกลางเท่านั้น เพราะเท่าที่ผ่านมาพื้นที่จัดรูปที่ดินไม่สามารถป้องกันน้ำท่วมได้ แต่สามารถระบายน้ำให้ไหลผ่านไปได้อย่างรวดเร็วขึ้นเท่านั้น เนื่องจากการปรับระดับความลาดเอียงพื้นที่เพื่อให้น้ำไหลผ่านได้

สะดวกขึ้น ส่วนระยะ เวลาที่นำท่วมขังในพื้นที่ว่าเร็วหรือนาน ขึ้นอยู่กับแผนการขุดลอกคูคลองรับน้ำสายหลักของหน่วยราชการของจังหวัดมากกว่า

ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ของการจัดรูปที่ดินเพื่อต้องการสงวนพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้รับความพึงพอใจมากที่สุดเท่ากับข้อกำหนดหน้าที่ให้เกษตรกรต้องมีส่วนในการดูแลรักษาคุน้ำ และถนนลำเลียงในพื้นที่ของตน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนต่อไป การตั้งกฎระเบียบไว้อย่างชัดเจนเป็นหลักประกันความมั่นใจได้เป็นอย่างดีที่สุด ส่วนการดูแลรักษาคุน้ำ และถนนลำเลียงที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่เป็นผลประโยชน์โดยตรง ทำให้เกษตรกรยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามโดยถือว่าเป็นการรักษาผลประโยชน์ของตนเองด้วย พื้นที่ส่วนกฎระเบียบในการติดต่อกับสำนักงานจัดรูปที่ดินเพื่อแจ้งเรื่องขาย โอนที่ดิน มีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก เข้าใจง่าย จึงได้รับความพึงพอใจในระดับมาก ใช้เวลาไม่นาน เนื่องจากไม่ค่อยมีคนไปติดต่อกงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำและการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตจัดรูปเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำได้รับความพึงพอใจในลำดับถัดมากเพราะ น้ำไม่ขาดแคลนถึงขั้นต้องมีการแบ่งปันน้ำใช้ จึงยังไม่เห็นประโยชน์อย่างชัดเจนของการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำและการบริหารจัดการน้ำอย่างคุ้มค่า จากการสอบถามเรื่องการค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาคุน้ำ และถนนพบว่า เกษตรกรยินดีเสียค่าใช้จ่ายในการขุดลอกคูสงน้ำ คุระบายเอง หากไม่มีงบประมาณของทางราชการหรือ อบต.มาดำเนินการ แต่ส่วนใหญ่แล้วทาง อบต.มักหางบประมาณทำการขุดลอกคุน้ำสายหลักให้

ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามรายข้อพบว่า ในข้อที่เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินสามารถอธิบายกฎระเบียบและขั้นตอนดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดินได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายได้รับความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากงานส่วนใหญ่ของสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดไม่ใช่งานที่ประชาชนจะต้องเข้ามาติดต่อทุกวันหรือมีปริมาณการติดต่อกงานที่มาก ทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลามากพอจะให้คำปรึกษา อธิบายข้อปัญหาตลอดจนคำแนะนำแก่ผู้มาติดต่อไป ส่วนบริการในด้านอื่นๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลางทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรมักจะขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองท้องถิ่น หรือ ส.ส.มากกว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองส่วนใหญ่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้รวดเร็วกว่าแจ้งหน่วยงานโดยตรง ส่วนการอบรมความรู้ด้านเกษตรแผนใหม่หรือความรู้ที่แตกต่างไปจากความรู้เดิมของเกษตรกร มักไม่รับการยอมรับจากเกษตรกรเท่าที่ควร โดยเกษตรกรมองว่าอบรม

เน้นทฤษฎีมากเกินไปไม่เข้ากับลักษณะที่แท้จริงของพื้นที่และไม่แน่ใจว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ หากเกษตรกรทำตามที่อบรม ส่วนเรื่องเงินลงทุนและตลาดรับซื้อผลผลิตนั้น เกษตรกรเห็นว่าเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงพอแก่ความต้องการแล้ว ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร และ ธ.ก.ส. ซึ่งสามารถใช้สิทธิในการกู้ยืมเงินลงทุนเพาะปลูกได้ จากการบอกเล่าจากเกษตรกรบางรายพบว่า เกษตรกรมีความระมัดระวังมากขึ้นในการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมต่างๆ จากทางรัฐบาลหากไม่รู้นโยบายและหลักการอย่างชัดเจน

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นตามข้อสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนะศักดิ์ โยเซพ (2549) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อน้ำบ้านกุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร ในด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบน้ำท่อน้ำบ้านกุดแคน ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานระบบท่อน้ำบ้านกุดแคนในลักษณะเดียวกัน โดยกรมชลประทานได้ดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ความเข้าใจต่อการจัดรูปที่ดินมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภารัตน์ มาตสวิง (2550) ที่ว่าความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มากเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินทำให้ทราบและทำความเข้าใจล่วงหน้าได้ว่าจะต้องปฏิบัติตนและปรับตัวอย่างไรเมื่อมีการปฏิรูปที่ดิน

สมมติฐานที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เกศสินี กลิ่นบุษย์ (2540) เกี่ยวกับความคาดหวังว่า เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการและขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคลและประสบการณ์ที่ผ่านมาและการมองเห็นคุณค่าของการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้นๆ ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจของบุคคลที่ตั้งความหวังนั้นด้วย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของประยูร อุดมเสียง (2526) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่องานจัดรูปที่ดินเพราะได้รับตามสิ่งที่คาดหวังในเรื่องรายได้เพิ่ม ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น การได้รับบริการวิชาการ เอกสารสิทธิในที่ดินและน้ำชลประทาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับความพึงพอใจของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับความพึงพอใจของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 4) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประชากรในการศึกษาคือ เกษตรกรอยู่ในโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พื้นที่หมู่ 1,2,5 และ 6 ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ทำการขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ในการเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2521 จำนวนทั้งสิ้น 239 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน แล้วทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่พบเมื่อเข้าสำรวจในพื้นที่หมู่ 1, 2, 5 และ 6 โดยไม่ได้เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ทดสอบความเชื่อมั่นในแบบสอบถามด้วยวิธีการวัดหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเท่ากับ 0.755 เรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ภาพรวมเท่ากับ 0.858 เรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ด้านประโยชน์ที่ได้รับเท่ากับ 0.830 เรื่องความคาดหวังของเกษตรกร ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 0.808 เรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ภาพรวมเท่ากับ 0.910 เรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านประโยชน์ที่ได้รับเท่ากับ 0.829 เรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านระเบียบข้อปฏิบัติเท่ากับ 0.736 เรื่องความพึงพอใจของเกษตรกร

ด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 0.908 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติพรรณนา ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ศึกษา โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations) สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ Chi-Square การทดสอบ Fisher's Exact Tests และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษารูป ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานบุคคล

ผู้วิจัยได้ศึกษา เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การถือครองที่ดิน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.0 เพศชาย ร้อยละ 46.0 มีอายุเฉลี่ย 51.59 ปี โดยมีอายุดำสุด 27 ปี อายุสูงสุด 79 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 จบการศึกษาในระดับสูงสุดคือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.3 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานระหว่าง 1-3 คน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.0 และมีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรกรระหว่าง 1-3 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.0 จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.7 เกษตรกรส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินในลักษณะเป็นที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า คิดเป็นร้อยละ 50.7

2. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ศึกษาใน 2 ด้าน คือ ด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับและด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 97.3 ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 2.7 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 6.33 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 3 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 7 คะแนน ส่วนความรู้ความเข้าใจในการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านประโยชน์ที่ได้รับ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 92.7

ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 6.00 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.67 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 2 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 6 คะแนน เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 97.3 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.7 คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 11.99 คะแนน โดยมีค่าคะแนนต่ำ 6 คะแนน คะแนนสูงสุด 13 คะแนน

3. ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความคาดหวังของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ศึกษาใน 2 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เกษตรกรมีความคาดหวังในด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24) ส่วนด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความคาดหวังในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.54)

เมื่อแยกดูรายละเอียดรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เกษตรกรมีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงลำดับความคาดหวังของเกษตรกรดังนี้ เกษตรกรมีความคาดหวังในเรื่องการมีถนนเข้าที่ดินทุกแปลง ทำให้เกษตรกรสามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.46) โดยมีความคาดหวังในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถลดความขัดแย้งในการแย่งใช้น้ำเพาะปลูกและระบายน้ำทิ้งของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.08) เป็นลำดับสุดท้าย ส่วนความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรมีความคาดหวังในเรื่องเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถอธิบายข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อควรปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่ายมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.69) อยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนความคาดหวังในเรื่องอื่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเกษตรกรมีความคาดหวังในข้อที่สำนักงานจัดรูปที่ดินจัดเวลาลงพบปะกับเกษตรกรในพื้นที่ทุกเดือน เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ (ค่าเฉลี่ย 3.24) อยู่เป็นลำดับสุดท้าย

4. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ ด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 3.97) และความพึงพอใจด้านระเบียบข้อปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.93) อยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.50)

เมื่อแยกดูรายละเอียดรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการจัดรูปที่ดินสามารถลดความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรจากภาวะน้ำท่วม (ค่าเฉลี่ย 3.45) ซึ่งมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว ส่วนความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านระเบียบข้อปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านระเบียบข้อปฏิบัติได้ดังนี้ การจัดรูปที่ดินมีจุดประสงค์ต้องการให้เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยเท่านั้น และเกษตรกรต้องช่วยกันดูแลรักษาकुส่งน้ำ คุระบายน้ำ ถนน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ให้อยู่ในสภาพใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 4.15) โดยมีเรื่องการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการใช้น้ำเพาะปลูก (ค่าเฉลี่ย 3.80) เป็นลำดับสุดท้าย ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรมีความพึงพอใจในเรื่องเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินสามารถอธิบายกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย (ค่าเฉลี่ย 3.75) อยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนเรื่องอื่นๆ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเรื่องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือในการหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.32) เป็นลำดับสุดท้าย

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จากการศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรพบว่า จำนวนเกษตรกรที่แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ

68.0 โดยแสดงรายละเอียดของปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดิน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในปัญหาด้านประโยชน์ที่ได้รับ เกษตรกรได้ระบุถึงเรื่องน้ำ ระบายน้ำไม่ได้รับการขุดลอกและกำจัดวัชพืช ทำให้ต้นเงิน น้ำไหลไม่สะดวกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.0 โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการจัดประชุมเกษตรกรเพื่อแจ้งปัญหา และขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 และข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ ขอให้มีการบังคับใช้กฎระเบียบให้เข้มงวดมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.3 ปัญหาด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดิน ได้ระบุถึงปัญหาในเรื่องการใช้เวลาในการพิจารณาดำเนินเรื่องนาน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และระเบียบข้อบังคับมายุ่งยากแก่การทำความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 26.0 โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.3 ส่วนปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ระบุถึงปัญหาในเรื่องไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.3 และได้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.7 และจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 26.7

6. การทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดข้อสมมติฐานไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ก. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดิน ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และการถือครองที่ดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

2) ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3) ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) ภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม ส่วนการถือครองที่ดินเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานโดย Fisher's Exact Test พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรในภาพรวม

ข. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวนสมาชิกในครอบครัว การถือครองที่ดิน ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และด้านประโยชน์ที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.184, 0.175 และ 0.251 ตามลำดับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ในด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านหลักการและระเบียบข้อบังคับไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งในรายด้านและภาพรวม

สมมติฐานที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในทุกด้านและภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.497, 0.472, 0.514 และ 0.562 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคาดหวังด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในทุกด้านและภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.499, 0.482, 0.359 และ 0.501 ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในทุกด้านและภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.358, 0.333, 0.496 และ 0.455 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นโครงการที่เกษตรกรให้ความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทุกด้านที่ได้ศึกษา พบว่ายังมีส่วนที่ควรแก้ไขเพื่อให้โครงการ

จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถให้ประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งการแก้ไขควรเป็นความร่วมมือจากทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในส่วนของเกษตรกร

1. จัดตั้งกลุ่มผู้นำพร้อมกำหนดข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อเป็นการสร้างบทบาทการมีส่วนร่วม และหน้าที่รับผิดชอบให้แก่เกษตรกรในการใช้น้ำร่วมกัน เนื่องจากในปัจจุบันบทบาทกลุ่มผู้นำได้ถูกกลืนเลย จนเกษตรกรบางรายไม่ทราบว่ามีการจัดตั้งกลุ่มผู้นำไว้เพื่อจุดมุ่งหมายใด ทำให้เกิดปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน จนอาจทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างเกษตรกรในพื้นที่ได้

2. แสวงหาวิธีการลดต้นทุนการผลิตหรือต้นทุนการทำนาและการป้องกันแก้ไขปัญหาศัตรูพืช ซึ่งวิธีการลดต้นทุนการผลิตมีหลากหลายแนวคิด เช่น การทำเกษตรอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีเกษตร ควบคุมแมลงศัตรูพืชด้วยศัตรูทางธรรมชาติเพื่อลดการใช้ยากำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เจ้าหน้าที่และเกษตรกรควรมีเวลาในการพบปะพูดคุยถึงปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร และเกษตรกรได้รับทราบแนวทางความช่วยเหลือจากทางราชการ

2. แก้ไขปัญหาความล่าช้าในการให้บริการหรือช่วยเหลือเกษตรกรของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยข้อจำกัดในด้านระเบียบราชการและงบประมาณ ควรมีการปรับกระชับขั้นตอนในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร

3. บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานราชการที่เกษตรกรจำเป็นต้องติดต่อ อาจจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานในการอำนวยความสะดวก รับแจ้งเรื่องปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน ปัญหาเดือดร้อนซ้ำซาก ประสานความช่วยเหลือจากหน่วยงานหลักเช่น หน่วยงานระดับกรม กอง เพื่อเข้าช่วยแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่และตรงประเด็นให้มากที่สุด

4. ปรับเปลี่ยนวิธีการอบรมความรู้และเทคโนโลยีเกษตรแผนใหม่ เจ้าหน้าที่ควรมีเทคนิคในการจูงใจเกษตรกรให้ยอมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แม้ว่าโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในภาพรวม เป็นสิ่งที่เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างเต็ม แต่ก็มีส่วนที่ยังประสบปัญหาที่ควรได้รับการช่วยเหลือแก้ไข แนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการนำปัญหาที่พบมาแตกประเด็นศึกษา โดยเลือกวิธีการวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหานั้นๆ

1. การวิจัยเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาการยอมรับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกร โดยศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานผู้ถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร หรือความคิดเห็นของเกษตรกรผู้รับการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร ตลอดจนศึกษาถึงแนวทางสร้างการยอมรับต่อการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีของเกษตรกร

2. ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตมาก ทั้งที่อยู่ในพื้นที่จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมชลประทาน. 2552. คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบังคับใช้ตามกฎหมาย.

กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

กิริติ บุญเจือ. 2525. วิธีการศึกษาทั่วไปแบบบูรณาการสมบูรณั้เล่มต้น: มนุษย์รู้ได้อย่างไร.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

เกศสินี กลิ่นบุศย์. 2540. ความคาดหวังของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลต่อการบริการของ
โรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิตรรา วสุวานิช. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑารัตน์ ต้นติวิศาล. 2553. ความพึงพอใจของผู้ต้องขังในการใช้บริการห้องสมุดทั้สถาน
บำบัดพิเศษกลาง. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชวาล แพร่ตกุล. 2509. เทคนิคการวัดผล (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: วัฒนาการพานิช
จำกัด.

ชนะศักดิ์ โยเซฟ. 2549. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้าน
กุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2553. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS. พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพมหานคร: บิซซิเนสอาร์เอนด์ดี.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี:

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปทุมวดี วิโรตธ. 2550. ผลของการจัดรูปที่ดินต่อการดำรงชีวิตของหัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตร
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์หลักสูตรพัฒนาแรงงานและ
สวัสดิการมหบัณฑิต สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

_____. 2526. ทศนคติการจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ประยูร อุดมเสียง. 2526. การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่องานจัดรูปที่ดิน ในจังหวัด
ขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.

พรรณราย ทรัพย์ประภา. 2532. จิตวิทยาสำหรับนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท อีชันอาร์ตคอร์ปอเรชั่น จำกัด.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เพ็ญแข แสงแก้ว. 2540. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ฟันนี้พับ
บลิชซิง.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

รัตนพร ทะสา. 2526. ผลได้ของการจัดรูปที่ดินต่อครอบครัวของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมยศ นาวิการ. 2539. การบริหารการมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สาโรช ไชยสมบัติ. 2534. ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง. 2534. การจัดรูปที่ดินในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง. 2552. คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบังคับใช้ตามกฎหมาย กรม
ชลประทาน (Online). <http://www.jadroob.com.>, 15 สิงหาคม 2552.

สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี. 2551. แนะนำสำนักงาน (Online).
<http://www.jadroob.com.>, 15 สิงหาคม 2552.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2546. สำมะโนการเกษตร พ.ศ.2546 ภาคกลาง (Online).
<http://www.nso.go.th.>, 15 สิงหาคม 2552.

สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร. 2537. รายงานการวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อ
ระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาสำนักงานเขต.
กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยร่วมกับคณะพัฒนาสังคมและสมาคมพัฒนาสังคม, สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนันท์ อังเกิดโชค. 2529. ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทและความ
รับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร วังกรานต์. 2553. กำนันตำบลบ้านสระ. สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2554.

สุภารัตน์ มาตสวีก. 2550. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพชบูรณ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรางค์ จันทรเฒ. 2529. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.

หลุย จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาการสูงใจ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสามัคคีสาส์น จำกัด.

อมร รักษาสัตย์. 2522. “บทบาทจากผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริมประสิทธิภาพของข้าราชการ.”
วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ (มหาชน) 8 (16): 9.

อักษร สวัสดิ์. 2542. ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์พัฒนา
บริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. 2545. เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: งานส่งเสริมการผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

ชุดที่.....

วันที่

ที่ดินแปลงที่

แบบสอบถาม โครงการวิจัย

เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ

อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้ดำเนินการศึกษา

นางสาวสันทนา ประเสริฐพัฒนากร

นิสิตปริญญาโทสาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่องสี่เหลี่ยม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ ปวช. หรือเทียบเท่า

☐ อนุปริญญา (ปวส)

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน คน

สมาชิกที่ทำงานแล้ว คน

สมาชิกที่เป็นแรงงานทำการเกษตรในพื้นที่คน

5. รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท

☐ 5,000 – 10,000 บาท

☐ 10,001 – 15,000

☐ 15,001 – 20,000 บาท

☐ มากกว่า 20,000 บาท

6. สภาพการถือครองที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน

☐ เป็นที่ดินของตนเอง ทั้งหมด จำนวนเนื้อที่ ไร่ จำนวนแปลง.....แปลง

☐ เป็นที่ดินของตนเองบางส่วน

เป็นที่ดินของตนเอง จำนวนเนื้อที่..... ไร่ แปลง

เป็นที่เช่า จำนวนเนื้อที่ ไร่ แปลง

☐ เป็นที่ดินเช่าทั้งหมด จำนวนเนื้อที่..... ไร่ จำนวนแปลง..... แปลง

7. ท่านใช้ประโยชน์ที่ดินทำอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ทำนา ☐ ทำสวน ☐ ทำไร่ ☐ เลี้ยงสัตว์ ☐ บ่อปลา, ทุ่ง
☐ ที่อยู่อาศัย ☐ ให้เช่า
☐ อื่นๆ(เช่น ประกอบการค้า อุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น)

8. ท่านได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม ☐ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ☐ สหกรณ์การเกษตร ☐ ธ.ก.ส.
☐ กลุ่มเกษตรกร ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของท่านมากที่สุด

ข้อที่	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	ด้านการจัดการและระเบียบข้อบังคับ การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีจุดประสงค์เพื่อรักษาพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรม		
2	การจัดรูปที่ดินในเขตตำบลของท่าน เป็นประเภทพัฒนาสมบูรณ์แบบ โดยจัดรูปแปลงที่ดินให้เป็นสี่เหลี่ยม จัดสร้างคูน้ำ ทางลำเลียงเข้าถึงทุกแปลง และมีการปรับระดับพื้นดินในแปลงด้วย		
3	การขาย โอน ให้ ที่ดินในเขตจัดรูปที่ดิน ต้องติดต่อสำนักงานจัดรูปที่ดิน จังหวัดทุกครั้ง		
4	เจ้าของที่ดินสามารถเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเกษตรกรรม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเกษตรกรรม ได้ตามความต้องการ		
5	เจ้าของที่ดิน/เกษตรกร ต้องช่วยกันดูแลให้คูน้ำ คูระบายน้ำ ถนนที่ใช้ร่วมกัน ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ โดยต้องไม่ก่อสร้างสิ่งใดๆ รุกล้ำหรือทำให้เสียหายแก่ คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนลำเลียง		
6	เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถเข้าสำรวจตรวจสอบในที่ดินแปลงใดก็ได้ ที่อยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน โดยเจ้าของที่ดินต้องให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกตามสมควร		

ข้อที่	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
7	กรณีที่เขาของที่ดินฝัาฝึนระเบียบข้อบังคับของการจัดรูปที่ดิน มีการกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน		
8	<u>ด้านประโยชน์ที่ได้รับ</u> ที่ดินที่อยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน จะมีคูส่งน้ำ คูระบายน้ำและถนน เข้าถึงทุกแปลง		
9	เกษตรกรสามารถนำเครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาใช้ในพื้นที่ได้อย่างสะดวกเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต เนื่องจากมีถนนเข้าถึงทุกแปลง		
10	การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นการแบ่งปันการใช้น้ำในพื้นที่เพาะปลูกร่วมกัน และลดปัญหาขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำ		
11	ที่ดินในเขตจัดรูปมีราคาสูงขึ้นเพราะมีความพร้อมในเรื่อง น้ำและถนน		
12	เกษตรกรในเขตจัดรูป จะได้รับการส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรสมัยใหม่เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต		
13	เกษตรกรจะได้รับการสนับสนุนด้านเงินลงทุนในการเพาะปลูกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธ.ก.ส. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น		

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ

อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง ท่านมีความคาดหวังในประเด็นต่างๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ด้านประโยชน์ที่ได้รับ</u> การจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี					
2	การมีถนนเข้าถึงที่ดินทุกแปลง ทำให้เกษตรกรสามารถใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทุ่นแรงได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	การจัดรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเพราะสามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี					
4	การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ สามารถลดความขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำเพาะปลูกและการระบายน้ำทิ้งของเกษตรกรได้					
5	การจัดรูปที่ดินทำให้เกษตรกรไม่ต้องการขายที่ดินของตนเอง เพราะมีความพร้อมเรื่องน้ำใช้เพาะปลูก					
6	การจัดรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีหนี้สินลดลง					
7	<u>ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดควรเป็น ผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหความขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำ					
8	เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน สามารถอธิบายข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อควรปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย					
9	สำนักงานจัดรูปที่ดินจัดเวลาลงพบปะกับเกษตรกรในพื้นที่ทุกเดือน เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ					
10	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินกู้ให้แก่เกษตรกร					
11	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือประสานงานในการจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิต					
12	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรแผนใหม่					

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อผลที่ได้จากการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลบ้านสระ อำเภอ

สามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง ท่านมีความพึงพอใจในประเด็นต่างๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ การจัดรูปที่ดินทำให้มีปริมาณน้ำใช้เพียงพอ แก่ความต้องการเพาะปลูก					
2	เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้ง ปี และปลูกพืชได้หลากหลายชนิด					
3	การจัดรูปที่ดินสามารถลดความเสียหายของ ผลผลิตทางการเกษตรจากภาวบน้ำท่วม					
4	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม เพราะมีการ นำเครื่องจักรกลการเกษตร มาใช้ได้สะดวก ขึ้น					
5	เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ในเรื่อง การเกษตรแผนใหม่ การปรับปรุงดิน และการ แก้ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช					
6	การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถแก้ปัญหาความ ขัดแย้งเรื่องการแย่งใช้น้ำ และการระบายน้ำ ทิ้งได้					
7	เกษตรกรไม่ต้องการขายที่ดินของตนเอง เพราะความพร้อมในด้านน้ำใช้					
8	ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ การจัดรูปที่ดินมีจุดประสงค์ต้องการให้เป็น พื้นที่สำหรับการเกษตรกรรมและอยู่อาศัย เท่านั้น					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	เกษตรกรต้องช่วยกันดูแลรักษาคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ให้อยู่ในสภาพใช้งาน					
10	มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ตลอดจนค่าใช้จ่ายชลประทาน					
11	การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการใช้น้ำเพาะปลูก					
12	เกษตรกรต้องการโอนหรือขายที่ดิน ต้องแจ้งแก่สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดทุกครั้ง					
13	ขั้นตอนในการดำเนินการ โอน ขาย หรือเปลี่ยนแปลงการทำประโยชน์ในที่ดิน มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาดำเนินการไม่นาน					
14	<u>ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินสามารถอธิบายกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย					
15	เกษตรกรใช้เวลาไม่นาน ในการติดต่อขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดิน					
16	เจ้าหน้าที่จัดรูปที่ดินให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพื้นที่ให้แก่เกษตรกร					
17	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดอบรมความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรแผนใหม่ให้แก่เกษตรกร					

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือด้าน หาแหล่งเงินลงทุน หรือแหล่งเงินกู้ให้แก่ เกษตรกร					
19	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือใน การหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้แก่เกษตรกร					

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหาและอุปสรรค: ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

- ☐ สภาพภู่น้ำ ทางลำเลียง สิ่งปลูกสร้างสาธารณประโยชน์ชำรุดเสียหาย (เช่น ประตุน้ำ) ไม่ได้
รับการซ่อมแซม
- ☐ คูรับน้ำ คูระบายน้ำ ไม่ได้รับการขุดลอกและกำจัดวัชพืช ทำให้ดินเงิน น้ำไหลไม่สะดวก
- ☐ การรับน้ำ – ระบายน้ำ ไม่สอดคล้องกับฤดูเพาะปลูก
- ☐ มีผู้ฝ่าฝืนระเบียบการใช้น้ำ เช่น ลักลอบสูบน้ำ รุกล้ำแนวคูน้ำ ทางลำเลียง ปลอมสัตว์เลี้ยง
ให้เหยียบย่ำคูน้ำ
- ☐ น้ำไม่เพียงพอแก่การเพาะปลูก
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อเสนอแนะ: ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

- ☐ จัดประชุมเกษตรกรเพื่อแจ้งปัญหา และขอความร่วมมือในการแก้ไข
- ☐ กำหนดความรับผิดชอบของเกษตรกรแต่ละราย
- ☐ กำหนดระยะเวลาการประชุมร่วมระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทุกเดือน
ทุก 3 เดือน เป็นต้น
- ☐ ข้อเสนอแนะอื่นๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาและอุปสรรค: ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- ☐ ระเบียบข้อบังคับมาก ยุ่งยากแก่การทำความเข้าใจ
- ☐ ใช้เวลาในการพิจารณาดำเนินเรื่องนาน
- ☐ ไม่สามารถระบุระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละเรื่องได้
- ☐ เกษตรกรรู้กฎระเบียบที่ประกาศเป็นบางเรื่อง
- ☐ กฎระเบียบการมีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่จัดรูปที่ดิน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะ: ด้านระเบียบข้อบังคับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- ☐ ลดขั้นตอนการดำเนินงาน การพิจารณาของสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด
- ☐ ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ และน้ำใช้
- ☐ จัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ทำประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาและอุปสรรค: ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน, ธ.ก.ส. เป็นต้น)

- ☐ ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลย
- ☐ ยังไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกร
- ☐ ไม่มีการช่วยเหลือด้านเงินลงทุน หรือเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ
- ☐ มีการส่งเสริมอบรมความรู้ด้านเกษตรแผนใหม่น้อยครั้ง
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อเสนอแนะ: ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ☐ จัดประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ☐ จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตารางผนวกที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คนที่	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	K16	X	X ²
1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	12	144
2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
3	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
5	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	14	196
6	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	13	169
7	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
8	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
10	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	10	100
11	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	12	144
12	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
15	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	9	81
16	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
17	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	10	100
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
19	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
21	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
22	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
23	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	225
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	15	225
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
27	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	9	81
28	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	169
29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	256
รู้	30	29	28	28	17	29	23	23	29	29	25	28	25	26	29	29	427	6219
ไม่รู้	0	1	2	2	13	1	7	7	1	1	5	2	5	4	1	1		
p _i	1.00	.967	.933	.933	.567	.967	.767	.767	.967	.967	.833	.933	.833	.867	.967	.967		
q _i	.000	.033	.067	.067	.433	.033	.233	.233	.033	.033	.167	.067	.167	.133	.033	.033		
p _i q _i	.000	.032	.062	.062	.246	.032	.179	.179	.032	.032	.139	.062	.139	.116	.032	.032	1.377	

$$\sum X = 427$$

$$\sum X^2 = 6,219$$

$$\sum_{i=1}^k p_i q_i = 1.377$$

การหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Kuder-Richadson โดยใช้สูตร KR-20

$$\text{สูตร KR-20} = \left\{ \frac{k}{k-1} \right\} \left\{ 1 - \frac{\sum_{i=1}^k p_i q_i}{S_p^2} \right\}$$

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

P_i = สัดส่วนของการตอบถูก

Q_i = สัดส่วนของการตอบผิด

S_p^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมหรือความแปรปรวนระหว่างผู้ตอบ

หาค่า S_p^2 ได้จาก

$$S_p^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

$$= \frac{30 \times 6,219 - 427^2}{30 \times 30}$$

$$= \frac{186,570 - 182,329}{900}$$

$$= 4.712$$

$$\text{KR-20} = \frac{16}{16-1} \times 1 - \frac{1.377}{4.712}$$

$$= 0.755$$

ตารางผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินในภาพรวม

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B1_1	63.3333	115.6782	.3772	.8544
B1_2	64.3667	115.8264	.2250	.8593
B1_3	63.0667	115.7885	.2811	.8569
B1_4	63.4333	111.7713	.4916	.8502
B1_5	63.7000	109.0448	.6051	.8460
B1_6	64.3667	108.9299	.4448	.8516
B1_7	63.7000	108.6310	.7340	.8432
B1_8	63.9000	106.5069	.6055	.8447
B1_9	63.6667	111.6092	.4119	.8527
B1_10	63.7000	108.4241	.4030	.8542
B1_11	63.8333	110.9023	.4537	.8511
B2_1	63.7333	107.6506	.5220	.8482
B2_2	64.6333	108.9989	.4428	.8517
B2_3	64.1667	110.4885	.4282	.8521
B2_4	64.0667	112.2713	.3158	.8571
B2_5	63.8667	115.4299	.2907	.8566
B2_6	64.9000	106.9207	.4785	.8503
B2_7	64.5000	108.1897	.5276	.8480
B2_8	64.7000	110.0793	.4826	.8500
B2_9	64.3333	107.2644	.5079	.8488

Reliability Coefficients

N of Case = 30.0

N of Item = 20

Cronbach's Alpha = 0.8578

ตารางผนวกที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดิน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

Item-total	Scale Mean if	Scale Variance if	Corrected Item-	Alpha if Item
Statistics	Item Deleted	Item Deleted	Total Correlation	Deleted
B1_1	35.9333	39.3747	.5430	.8159
B1_2	36.9667	40.8609	.2031	.8407
B1_3	35.6667	38.9195	.4558	.8196
B1_4	36.0333	37.4816	.5777	.8101
B1_5	36.3000	36.0103	.6791	.8007
B1_6	36.9667	33.9644	.6392	.8016
B1_7	36.3000	36.6310	.7314	.7997
B1_8	36.5000	35.2931	.5983	.8062
B1_9	36.2667	36.9609	.5127	.8146
B1_10	36.3000	38.3552	.2520	.8477
B1_11	36.4333	36.4609	.5669	.8096
Reliability Coefficients				
		N of Case = 30.0	N of Item = 11	
Cronbach's Alpha = 0.8296				

ตารางผนวกที่ 4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B2_1	23.7667	33.9782	.4258	.7983
B2_2	24.6667	32.9885	.4814	.7915
B2_3	24.2000	32.9931	.5469	.7831
B2_4	24.1000	32.9207	.5001	.7889
B2_5	23.9000	35.4034	.4812	.7928
B2_6	24.9333	32.3402	.4732	.7937
B2_7	24.5333	31.1540	.7046	.7627

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B2_8	24.7333	33.9954	.5023	.7889
B2_9	24.3667	33.3437	.4446	.7965
Reliability Coefficients		N of Case = 30.0	N of Item = 9	
Cronbach's Alpha = 0.8077				

ตารางผนวกที่ 5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในภาพรวม

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C1_1	91.2333	206.2540	.3956	.9080
C1_2	91.4333	210.0471	.2290	.9103
C1_3	91.5667	201.2885	.6066	.9048
C1_4	91.9667	203.2057	.3843	.9085
C1_5	91.4000	205.0069	.4627	.9070
C1_6	91.6000	202.7310	.5349	.9059
C1_7	91.6333	204.8609	.4368	.9073
C1_8	91.6667	204.8405	.5240	.9063
C1_9	91.7000	199.8034	.4682	.9070
C1_10	91.8333	200.7644	.4079	.9084
C2_1	91.3000	208.1483	.2758	.9099
C2_2	91.3000	207.3897	.4661	.9073
C2_3	91.8000	199.2690	.5144	.9060
C2_4	91.7667	198.8747	.7150	.9032
C2_5	91.8000	199.9586	.6298	.9043
C2_6	91.8667	202.9471	.4374	.9074
C2_7	91.5000	215.1552	-.0036	.9150
C2_8	91.6000	198.6621	.5709	.9049

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

Item-total	Scale Mean if	Scale Variance if	Corrected Item-	Alpha if Item
Statistics	Item Deleted	Item Deleted	Total Correlation	Deleted
C3_2	91.7667	190.5299	.7724	.9006
C3_3	92.3333	195.1954	.5207	.9062
C3_4	91.1333	197.7057	.5954	.9044
C3_5	92.1667	192.6954	.7122	.9019
C3_6	92.3667	193.4816	.6390	.9034
C3_7	92.3000	200.6310	.4152	.9082
C3_8	92.4000	203.8345	.3851	.9084
C3_9	92.5000	192.9483	.6827	.9025
Reliability Coefficients				
		N of Case = 30.0	N of Item = 27	
Cronbach's Alpha = 0.9095				

ตารางผนวกที่ 6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C1_1	33.2000	27.4069	.5529	.8105
C1_2	33.4000	28.9379	.3608	.8271
C1_3	33.5333	27.7057	.5029	.8148
C1_4	33.9333	27.5126	.3621	.8318
C1_5	33.3667	27.7575	.5231	.8133
C1_6	33.5667	27.0126	.5814	.8076
C1_7	33.6000	27.2138	.5483	.8105
C1_8	33.6333	28.1713	.5329	.8135
C1_9	33.6667	24.1609	.6175	.7976
C1_10	33.8000	24.0276	.6175	.8031
Reliability Coefficients		N of Case = 30.0	N of Item = 10	
Cronbach's Alpha = 0.8289				

ตารางผนวกที่ 7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านระเบียบข้อปฏิบัติ

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C2_1	25.7000	15.4586	.3577	.7223
C2_2	25.7000	15.7345	.5414	.6994
C2_3	25.2000	15.1310	.2954	.7406
C2_4	26.1667	14.2126	.6287	.6731
C2_5	26.2000	15.1310	.4307	.7086
C2_6	26.2667	14.4092	.4599	.7025
C2_7	25.9000	16.0241	.2229	.7510
C2_8	26.0000	13.1034	.6289	.6636
Reliability Coefficients				
N of Case = 30.0		N of Item = 8		
Cronbach's Alpha = 0.7358				

ตารางผนวกที่ 8 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการจัด
รูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Item-total Statistics	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
C3_1	24.7000	47.6655	.7750	.8913
C3_2	24.7333	49.7195	.6528	.9002
C3_3	25.3000	48.4241	.6189	.9040
C3_4	25.1000	50.2310	.6959	.8975
C3_5	25.1333	46.8782	.8719	.8845
C3_6	25.3333	47.8161	.7440	.8935
C3_7	25.2667	49.6506	.6206	.9027
C3_8	25.3667	54.1023	.4238	.9144
C3_9	25.4667	47.5678	.7946	.8899
Reliability Coefficients				
Cronbach's Alpha = 0.9082		N of Case = 30.0	N of Item = 9	

ขั้นตอนในการดำเนินการ

พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ได้บัญญัติการดำเนินการจัดรูปที่ดินไว้ในหมวด 3 มีการกำหนดกระบวนการวิธีการดำเนินการไว้โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดได้ ดังนี้

1. นโยบายเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดิน

คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดรูปที่ดินทั้งหมดของประเทศเพื่อ

- กำหนดแผนงานจัดรูปที่ดินที่ต้องดำเนินการตามแผนระยะยาว
- กำหนดแผนงานย่อยที่ต้องการดำเนินการตามแผน 5 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำรวจความเหมาะสมของพื้นที่เพื่อวางโครงการ

2.1 การสำรวจปริมาณน้ำต้นทุน และระบบกระจายน้ำในสายหลักสายซอยว่ามีปริมาณเพียงพอต่อการสนับสนุนให้เกษตรกรเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการเพาะปลูกพืชทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง

2.2 การสำรวจระบบระบายน้ำในเขตพื้นที่โครงการ ควรจะมีแหล่งระบายน้ำ เช่น ลำห้วย ลำคลอง เพื่อการระบายน้ำจากพื้นที่โครงการได้ดี

2.3 ขนาดการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร เนื่องจากขนาดการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการจัดรูปที่ดิน หากการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีขนาดเล็กเกินไป จะมีผลต่อการแบ่งหักที่ดินในการดำเนินการก่อสร้างเป็นแนวคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ทางลำเลียงอาจจะทำให้ที่ดินที่ถือกรรมสิทธิ์ลดน้อยลงไปอีกไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนในการทำการเกษตร

2.4 สภาพความลาดเทของพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการกระจายน้ำในระดับแปลงนา และการระบายน้ำสู่ระบบน้ำหลัก ไม่ควรเป็นพื้นที่ที่ลุ่มน้ำแข็ง หรือพื้นที่ที่ลาดเทมาก ๆ เพราะจะทำให้ในแปลงนาไม่สามารถกักน้ำได้

2.5 การศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยการรวบรวมหรือสำรวจข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ในเขตพื้นที่โครงการและวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการในการจัดรูปที่ดิน ซึ่งหลักเกณฑ์ในการประเมินโครงการทางเศรษฐกิจพิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ ดังนี้

2.5.1 อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (IRR)

2.5.2 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)

2.5.3 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR)

3. การวางโครงการและกำหนดแผนการดำเนินงาน (มาตรา 13 (1))

นำเสนอคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง เพื่อเสนอขออนุมัติวางโครงการประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ

3.1 พื้นที่ดำเนินการและแผนที่ประกอบ

3.2 จำนวนเนื้อที่การถือครองที่ดิน

3.3 สภาพปัญหาของเกษตรกร เช่น ไม่ได้รับน้ำในการเพาะปลูก ไม่มีถนนสำหรับเข้าแปลงและลำเลียงผลผลิต

3.4 จำนวนเกษตรกรที่ร่วมโครงการ

3.5 การใช้พื้นที่

3.6 ขอบเขตการส่งน้ำ การระบายน้ำ

3.7 กำหนดแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนของการจัดรูปที่ดิน

4. ประชุมเกษตรกรสอบถามความสมัครใจและจัดทำบันทึกยินยอม (มาตรา 14(1), 27, 28)

4.1 เมื่อได้พื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดรูปที่ดิน

4.2 ประชุมชี้แจงเกษตรกรเจ้าของที่ดินให้เข้าใจการจัดรูปที่ดิน

4.3 ทำบันทึกยินยอม/ ไม่ยินยอมของเกษตรกรเจ้าของที่ดินทุกราย

4.4 ตรวจสอบหากยินยอมเกินกึ่งหนึ่ง จึงจะดำเนินการประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

5. ออกประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน (มาตรา 25)

5.1 สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดแจ้งยืนยันรับรองว่าเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่จะประกาศให้ความยินยอมเกินกึ่งหนึ่ง

5.2 จัดทำร่างประกาศและแผนที่แนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย

5.3 นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามร่วม

5.4 จัดนำร่างประกาศและแผนที่บันทึกลงในแผ่นบันทึกข้อมูล เพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5.5 ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5.6 ส่งประกาศฯ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

6. การสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบ (มาตรา 14(4), 30)

6.1 จัดหาภาพถ่ายทางอากาศที่ตัดแก้แล้ว มาตรฐานส่วน 1:4000 เพื่อนำมาประกอบในการจัดทำแผนที่แปลงกรรมสิทธิ์ในบริเวณพื้นที่ที่จะทำการจัดรูปที่ดิน

6.2 ทำการสำรวจรายชื่อเจ้าของแปลงกรรมสิทธิ์ และขอบเขตการครอบครองจากหลักฐานเดิมกับแผนที่แปลงกรรมสิทธิ์ที่จัดทำขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศกำหนดหมายเลขแปลงในที่ดิน

6.3 สำรวจระดับและรายละเอียดภูมิประเทศในพื้นที่ที่จะทำการจัดรูปที่ดิน

6.4 จัดทำระดับและรายละเอียดภูมิประเทศลงในแผนที่

6.5 สํารวจรายละเอียดน้ำต้นทุน และระดับน้ำในคลองส่งน้ำ ที่จะนำมาใช้ในการ
ออกแบบการจัดรูปที่ดิน

6.6 รวบรวมข้อมูลประกอบการออกแบบ เช่น รูปแปลงกรรมสิทธิ์ แผนที่แสดงเส้นชั้น
ความสูงของภูมิประเทศ ภาพถ่ายทางอากาศที่ตัดแก้แล้ว รายชื่อเกษตรกรเจ้าของที่ดิน ข้อมูลและ
ข้อกำหนดเฉพาะในการออกแบบ ข้อมูลระบบการส่งน้ำ การระบายน้ำสายใหญ่ และสภาพภูมิประเทศ

6.7 วางระบบชลประทานในระดับแปลงนาและการออกแบบรูปแปลงกรรมสิทธิ์
ขั้นต้น

6.8 ประชุมชี้แจงแบบ แนวก่อสร้าง ทำความตกลงกำหนดแปลงที่ดินใหม่กับเกษตรกร
เจ้าของที่ดินเพื่อขอความคิดเห็นชอบเจ้าของที่ดิน

6.9 แก้ไขแบบ รูปแปลงกรรมสิทธิ์ขั้นต้นให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศจริงในปัจจุบัน
ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและถูกต้องตามหลักวิชาการ

6.10 ออกแบบขั้นสุดท้ายโดยการออกแบบขนาดคูส่งน้ำ ถนน คูระบายน้ำ อาคารควบคุม
น้ำ อาคารบังคับน้ำและอาคารประกอบต่างๆ

6.11 ออกแบบทำการคัดลอกแบบลงในกระดาษมาตรฐานต่อจากการออกแบบขั้นสุดท้าย

7. ออกประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน (มาตรา 24)

7.1 สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดรับรองว่าเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่จะประกาศให้ความยินยอม
เกินกึ่งหนึ่ง

7.2 จัดทำบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดินและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับที่ดินพร้อมแผนที่เพื่อแนบ
ท้ายพระราชกฤษฎีกา

7.3 จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาฯ นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ลงนามถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

7.4 จัดพิมพ์แผนที่และบัญชีรายชื่อแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

7.5 ส่งบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดินและแผนที่ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

7.6 ส่งพระราชกฤษฎีกาฯ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

8. ปิดประกาศพระราชกฤษฎีกา และปิดประกาศผังแปลง (มาตรา 33, 34, 38)

การปิดประกาศพระราชกฤษฎีกา

- สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดนำพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดิน พร้อมบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดิน และหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินเสนอคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด
- นำไปปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบล และที่ชุมชนในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจสอบเอกสารหลักฐานและคัดค้านเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ

การปิดประกาศผังแปลง

- เมื่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแผนผังการจัดแปลงที่ดินแล้ว
- นำแผนผังแปลงจัดรูปที่ดินพร้อมบัญชีรายชื่อไปปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบล และที่ชุมชนในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- เจ้าของที่ดินสามารถตกลงแลกเปลี่ยนที่ดินกันได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ

9. ดำเนินการก่อสร้าง (มาตรา 31, 37 วรรค 1, 48(1), 49)

9.1 ผู้ควบคุมงาน เกษตรกรเจ้าของที่ดิน

9.2 เปิดแนวและหน้าดิน เพื่อขจัดวัชพืชหรือต้นไม้สิ่งกีดขวางให้ออกจากแนวคูส่งน้ำ ถนน และระบายน้ำสำรวจตรวจสอบดูสภาพทั่วไป บริเวณพื้นที่ที่จะจัดรูปที่ดินเพื่อให้ทราบสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไป

9.3 วางผังให้แนวศูนย์กลางคูส่งน้ำ ถนน และระบายน้ำตามที่ยื่นแบบไว้ ซึ่งจะลัดเลาะไปตามแนวเขตแปลงกรรมสิทธิ์ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่รังวัดที่ดิน กรมที่ดิน

9.4 ให้ระดับหลังคันของคูส่งน้ำ ถนน ขนย้ายดินมาทำเป็นตัวคูส่งน้ำและถนนทำการบดอัดให้ได้ระดับและความแน่นตามแบบที่กำหนด

9.5 ให้ระดับคันระบายน้ำ ขุดระบายให้ได้ขนาดระดับความลาดเทตามแบบ

9.6 สร้างอาคารประกอบในระบายน้ำตามที่แบบกำหนด

9.7 ขุดคูส่งน้ำตามขนาด และความลาดเทตามที่กำหนด

9.8 ตั้งไม้แบบให้ได้ระดับและความหนาตามที่แบบกำหนด

9.9 ลาดคอนกรีตคูส่งน้ำ

9.10 สร้างอาคารประกอบในคูส่งน้ำตามที่แบบกำหนด

9.11 เก็บรายละเอียดและความเรียบร้อยของงานทั้งหมด

10. ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ (มาตรา 29, 41)

10.1 เรียกเก็บหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเดิมจากเกษตรกรเจ้าของที่ดินในเขตจัดรูปที่ดินที่ก่อสร้างจัดรูปที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว

10.2 บันทึกสอบสวนเจ้าของที่ดินเกี่ยวกับพื้นที่ข้างเคียง และรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับที่ดิน

10.3 ออกหนังสือการรับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเดิมให้แก่เจ้าของที่ดินไว้เป็นหลักฐานเมื่อมารับโฉนดที่ดินที่ออกใหม่

10.4 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับโฉนดที่ดินใหม่ เสนอคณะกรรมการ (ถ้ามี) พิจารณาความถูกต้อง และเสนอคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

10.5 แจ้งขอดำเนินการออกโฉนดที่ดิน พร้อมทั้งส่งมอบเอกสารและหลักฐานต่างๆ ต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อออกโฉนดที่ดินตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับโฉนดที่ดินใหม่

10.6 โฉนดที่ดินใหม่ที่เสร็จแล้ว สำนักงานที่ดินจังหวัดจะส่งมอบให้สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดรับไปแจกให้แก่เกษตรกรเจ้าของที่ดิน

11. เก็บเงินค้ำประกันค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดิน (มาตรา 46, 50 ทวิ, 50ตรี)

11.1 จัดทำหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินแก่เกษตรกรเจ้าของที่ดิน

11.2 ประสานงานกับ ธ.ก.ส. ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางให้เก็บเงิน

11.3 จัดทำบัญชีลูกหนี้เกษตรกรเป็นรายแปลง

11.4 ติดตามผลการชำระเงิน

11.5 ติดตามทวงเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินจากเกษตรกรที่ไม่ยอมชำระเงิน

11.6 ดำเนินคดีกับเกษตรกรที่ไม่ยอมชำระค่าใช้จายในการจัดรูปที่ดิน

12. ควบคุมดูแลและสนับสนุนด้านการเกษตรในพื้นที่จัดรูปที่ดิน (มาตรา 4, 21(2), 23, 44, 45, 47, 47ทวิ, 50, 51, 52)

12.1 ควบคุมดูแลพื้นที่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้มาตามมาตรา 43 เพื่อจัดให้เกษตรกรในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน หรือนุคคลภายนอกที่ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการจัดรูปที่ดินโดยการให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ เป็นต้น

12.2 ควบคุมดูแลและสนับสนุนด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน เช่น

- ห้ามโอนภายใน 5 ปี นับแต่ได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
- ห้ามมิให้ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้เกษตรกรรม
- ห้ามมิให้กระทำการใดๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดรูปที่ดิน
- การบำรุงดูแลและรักษาภายหลังการจัดรูปที่ดินแล้วเสร็จ
- มีบทกำหนดโทษ
- การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ
- จัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ (ในด้านต่างๆ)
- โครงการบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการผลิตและการตลาด เป็นต้น

ภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จ พื้นที่ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินจะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517 ที่จะมีหน้าที่ดูแลพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรตลอดไป

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวสันทนา ประเสริฐวัฒนากร
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 9 ธันวาคม 2511
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (ภูมิศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิจัยอิสระ

